

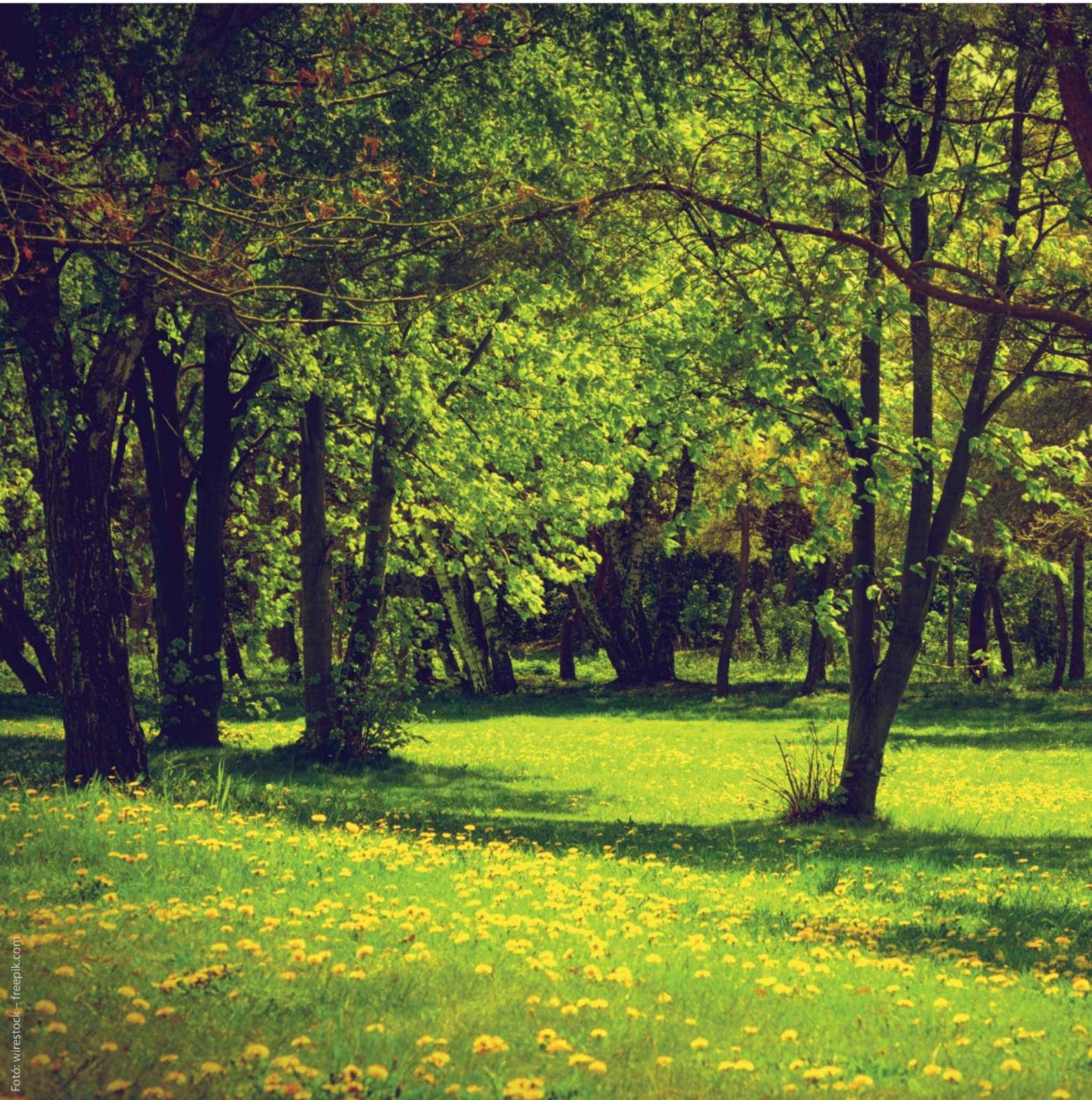

XIII.

KÖZÉP-PESTI KÉPESLAP

2021. április

ÖKOISKOLÁINK

Bevezető

Az „Ökoiskoláink” című különszámban a Közép-Pesti Tankerületi Központ fenntartásában lévő ökoiskola programba bekapcsolódott intézményeink mutatkoznak be.

Stratégiai célunk, hogy a fenntartásunkban lévő iskolák, kollégiumok minél nagyobb számban kapcsolódjanak be a programba, és környezettudatosan működjenek.

A Tankerületi Központ negyvennyolc nevelési-oktatási intézményéből már húsz (42%) csatlakozott a programhoz, ebből Zuglóban az intézmények közül hét az ökoiskola és öt az örökös ökoiskola, míg a XIII. kerületben öt az ökoiskola és három az örökös ökoiskola címet viselheti.

Büszkék vagyunk, hogy egyre több intézményünk fektet nagy hangsúlyt a környezettudatos nevelésre.

dr. Házlinger György s.k.
tankerületi igazgató

Budapest XIII. Kerületi Ady Endre Gimnázium

Minőségi nevelési-oktatási intézmény

1139 Budapest, Rökkentő u. 62.

Tel./fax: 320-8640 e-mail: titkar@adygimnazium.eu

www.adygimnazium.eu

OM-azonosító: 035245

Mitől „ZÖLD” az Ady?

Ami először szembetűnik: a gimnázium falai kívülről zöldek, belül pedig a beépített bútorok és a lambéria is zöld színű. Ebbe a környezetbe kiválóan beleillik az aula és a folyosók gazdag növényzete. Korábban hirdettünk növény-örökbefogadási akciót, melyre sok szülői felajánlás érkezett. A fikuszok, szobafenyők belakták az aulát, van, amelyik már másfél emelet magas. A hibiszkuszok virágzásában rendszeresen gyönyörködünk. A folyosók tanulószigetei kellemes környezetben szolgálják a beszélgetéseket, az egyéni és kiscsoportos közös tanulást. A közösségi terek továbbfejlesztése céljából 2020-ban pályázati pénzből zöld kertté varázsoltuk az átriumot, a nyitott tetejű, zárt udvart. Ősszel (amíg járhattunk iskolába) a diákság birtokba is vette: szívesen beszélgettek a szünetekben a magaságások között, üldögéltek a padokon, élvezték a sok virágzó növényt.

Keveset érne, ha csak a külsőségekben lennénk zöldek.

A **fenntarthatóságra nevelést** szolgálják a szelektív szemégyűjtőink, a folyosókon elhelyezett 6 palackprés, valamint részvételünk az akciókban, pl. a használt mobiltelefonok gyűjtésében. A kertben keletkező szerves hulladékot három komposztálóban hasznosítjuk.

Az elsők között kapcsolódtunk be az országban a Beporzók napja programba. Azon kívül, hogy rovarbarát kertet tartunk fenn, van Rovar Hotelünk (rajta több darázs garázs-

zsál), még az aulában is szervezünk rovarköszöntő programot: mézek, gyümölcssteák és gyümölcsös sütek kóstolását, melyek beküldésében a szülők aktív szerepet vállalnak. Más időpontban Mézes reggelit is szervezünk saját erőből (kiléptünk az országos rendezvényből a környezetszennyező csomagolás miatt).

A biológia tagozatosaink 9. és 10. évfolyamos korukban terepgyakorlaton vesznek részt, melynek hagyományos helyszínei: a Balaton-felvidéki, a Kiskunsági és a Duna-Ipoly Nemzeti Park, valamint a Tisza-tavi Ökocentrum. Hisszük, hogy a természetről csak a természetben lehet igazán tanulni.

Az **egészségnevelésre** is nagy gondot fordítunk. Az újraélesztési tanfolyamokon minden 11. évfolyamos tanulóknak részt vesz, valamint elvégezte a gyakorlatot a teljes tantesztület is. Kapcsolatban állunk a SOTE orvostanhallgatóival, akik különféle témákban interaktív prevenciók előadásokat szoktak tartani iskolánkban. Van olyan tanév, amikor egészségnevelési témanapot tartunk. Egykori tanítványaink viszájárnak, hogy szakemberként az egészséges életmódról vagy a fenntartható fejlődésről beszélgessenek a diákokkal. 2020-ban 150 diákkal mentünk el a BőrÖrök prevenciók programra.

A tankonyha teljes felújításon esett át, jelenleg esztétikus, biztonságos, jól felszerelt helyiség. Eddig egy tűzhelyet cseréltünk le energiatakarékosabb változatra.

A **rendszeres mozgás** a helyes életmód szerves része. A testnevelés órákon sokféle sportággal ismerkedhetnek meg a tanulók, például télen korcsolyázni járnak egyes csoportok. Egy újnak számító sportágban kiemelkedő sikereket értünk el: Ultimate frizbi versenyen mind a lány, mind a fiú csapatunk országos I. helyezett lett 2019-ben. Kiemelkedő eredményeink még kosárlabdában és az evezős ergométeres versenyeken szoktak lenni. A tornatermünket a fenntartó teljesen felújította (2021).

Túrázás és környezetvédelem

Évek óta nagy népszerűségnek örvend a Vágtató hippók **túraszakkörünk**. A kirándulások gyalog és biciklivel országon belül, illetve buszos túrák a határokon túl is szerveződnek. A nemzeti parkok, szép tájak meglátogatásán kívül a szakör tagjai szemétszedésekben is aktívan kiveszik a részüket.

2018 óta minden nyáron részt veszünk az országos **Vándortábor** mozgalomban. Erdei vándortáborral bejártuk

már a Pilis, a Mátra és a Vasi-hegyhát területét. Vízi vándortáboroztunk a Tiszánál.

Határon túli kapcsolataink

A **Határtalanul** programra minden évben pályázik kollégánk, aki kiváló programterveivel egyre jelentősebb összegeket nyer el a diákok utaztatása számára. Itthon és a határon túl is részt vesznek aktív környezetvédelmi munkákban, valamint gyakran látogatnak természetvédelmi területekre.

Több Erasmus+ nemzetközi projektben vettünk részt a fenntarthatóság témájában.

„CliMates- Together for the better!” (2017-2019) **Erasmus+** programunk **Minősített e-Twinning Projekt** címet nyert. A programban 4 ország iskoláival működünk együtt, melynek keretében többek közt applikáció készült az iskola környékének természetvédelmi szempontból érdekes lát-nivalóiról.

„No Stereotypes, But Diversity” (2017-2019) projektünk **Erasmus+ Nívódíjat** nyert 2020-ban, a projekt kiemelkedő megvalósításáért.

A Magosfa Környezeti Nevelési és Ökoturisztikai Alapítvány partneriskolájaként a **Biomimikri nemzetközi projekt** keretében készült új módszereket nálunk próbálták ki (2019-2020).

Kapcsolataink a közeli intézményekkel

Hagyományos biológia versenyünket a III., IV., XIII., XIV. kerületek felsősei számára minden évben megrendezzük. A résztvevők száma 150 fő fölötti.

Az iskola udvarán kialakított tanösvényünkön fogadjuk a kerületi Ökoiskolák és Zöld óvodák csoportjait. Bemutatjuk, hogyan lehet egy városi kert fajgazdag, madárbarát, rovarbarát és egyben esztétikus. A fűszerkertet és a madárbarát kertet diákjaink gondozzák az iskolai közösségi szolgálat keretében.

Amint a járványhelyzet engedi, ismét lehet minket keresni ilyen foglalkozás ügyében. Szeretettel várjuk az érdeklődőket!

Mindezek (és sok más) alapján most adtuk be pályázatunkat az Örökös ökoiskola címre.

Frekot Erika
Ökoiskola koordinátor

Álmos Vezér Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola

1144 Budapest, Álmos vezér tér 9.

Telefon: 06/1 222 65 22 e-mail: info@almosvezer.hu

almosvezer.hu

OM azonosító: 035314

Ökoparadicsom a tízeleletes panelházak között az Álmosban

Iskolánk pedagógiai programjában évtizedek óta kiemelt feladat a természetközpontú nevelés. Az iskola tanulóinak nagy része betonrengetegben éli mindennapjait, ezért különösen fontosnak tartjuk, hogy szerény lehetőségeink mellett természetközeli varázsoljuk a gyerekek környezetét mind az épületben, mind az iskola kertjében.

Az évek óta meglévő és iskolai hagyománnyá váló környezettudatos programjaink, a fenntartható szemléletre nevelő, oktató munkánk eredményeképpen 2018-ban elnyertük az Ökoiskola címet, amire az idén újra pályázunk. Programjaink folyamatosan az Öko-tudatosság köré csoportosulnak, és a fenntarthatóságot hangsúlyozzák.

Mindennapi tevékenységeink is ezt tükrözik, mint például a folyamatos papírgyűjtés, a **szelektív hulladékgyűjtés**, a **madáretető készítés**.

A **jeles napokon** kiemelten foglalkozunk a szemléletformálással. A **takarítási világnapon** minden tanuló kiveszi részét az iskolai nagytakarításból. Szekrényeket csutakolunk, festünk, az udvaron gereblyézünk, sepregetünk. A tisztaság

megőrzése mindennapi feladatunk is, amelyben a gyerekek is aktívan vesznek részt. A **„zöld ügyeletes” diákok** felügyelik a tisztaságot, és két hetente iskolarádióban értékelik az osztályokat.

Az **„Állatok világnapján”** a kihalt állatfajokra hívjuk fel a diákok figyelmét. Természetesen mindezt játékos formában. Ugyanígy kerül sor rendszeresen a **„Víz-” és a „Föld világnapjának”** a megünneplésére is.

A kicsi iskolai zöldudvar, a betonrengeteg, az aktív növényvegetáció rövid, tanulók által is megfigyelhető volta inspirált arra, hogy **„mini botanikus kertet”** alakítsunk ki az iskola első emeletén trópusi növényekből. A biológia szertár is kitelepült a zöld szigetbe, madáretetők, kitömött állatok népesítették be a terepet. Nem is gondoltuk, hogy a gyerekek milyen szívesen töltik idejüket itt. Váratlan meglepetés, hogy a mini ökoszisztéma életre kelt és nem várt vendégek találtak élettérre a kiserdőben. A fenyőkéreg aljzatot és a műfüvet csigák vették birtokba és a másutt üldözött poloskák is paradicsomi környezetre letek a lombok között.

Az épületen belüli sikerre való tekintettel idén tavasszal a kertben egy **iskolai tanösvény** kerül kialakításra táblákkal és magasságyással, ahol az elültetett növényeket a technika órán fogják gondozni a gyerekek. Amint kibújnak a levelek, a növénymeghatározás legújabb modern változatát is kipróbáljuk digitális applikáció segítségével. Most még a lomblevelek gyűjtése történik a felállított komposztálóba, amit egyik diákunk nyert az iskola számára egy rajzversenyen.

A Föld napján minden évben ellátogatunk egy közeli természetvédelmi területre (Merzse-mocsár, Naplás-tó), ahol a tanösvényt végigjárva feladatokat oldanak meg a gyerekek, miközben védett növényekkel és állatokkal ismerkedünk.

Az alsós diákok énekléssel hívják fel ezen a napon a figyelmet a környezetvédelemre, egy fenntartható életmód, gondolkodásmód elkötelezésére. Ezt támasztottuk alá azzal is, hogy kiszámoltuk közösen a **családok ökológiai lábnyomát**. Talán így érthetőbbé válik a gyerekek számára is, hogy jelen pillanatban oly mértékben éljük fel környezetünket, hogy így számunkra sem elegendő egy Föld bolygó. E gondolat köré csoportosultak a következő programjaink: Tablókészítés „Hogyan csökkentjük ökológiai lábnyomunkat” címmel. A kerékpáros közlekedés népszerűsítése érdekében kerékpárt terveznek a kisdíákok, akadálypályán ismerik meg a közlekedési szabályokat, majd osztálykeretben szülőikkel kerékpártúrára mennek osztályfőnökükkel. Természetfotó kiállítást is rendezünk diákok által készített képekből.

A környezetünk védelme mellett legalább olyan fontos számunkra az egészségtudatos életmódra nevelés is. Ezért évek óta a hatodik évfolyamon **egészségtan tantárgy** keretében foglalkozunk ezzel a témával. Nagyon szeretik ezt a tantárgyat a gyerekek, hiszen ez róluk is szól, ezért érdekli őket. Minden évben egy **egészségnap témanapot** is tartunk, amikor külső előadók is sok érdekes témával járulnak hozzá az egészséges életmódra neveléshez.

A szorgalmi időszak után sem maradnak a gyerekek program nélkül. Sokan vállalják, hogy a nyári szünetben árkon-bokron át, átvágva a Kiskunságon 6 nap alatt elgyalogoljanak Soltvadkertig. A lakótelep közepéből egyenesen a természet közepébe csöppennek tanulóink. Megtapasztalják az urbanus, épített kényelmes környezet és az érintetlen, szabad környezet közti jelentős különbséget, az ökológiai szemlélet lényegét.

Bodorné László Zsuzsanna

Budapest XIII. Kerületi Csata Utcai Általános Iskola

Pro Scholis Urbis díjas „Minőségi nevelési-oktatási intézmény”

1135 Budapest, Csata u. 20.

Telefon: 340-9524 tel/fax: 340-9525 e-mail: csataiskola13@gmail.com

www.csataiskola13.hu

OM azonosító: 035020

Ökoiskola, örökös ökoiskola bemutatása

Intézményünk 2012-ben és 2016-ban is elnyerte az Ökoiskola címet, majd 2019. szeptember 1-jétől büszkélkedhet Örökös Ökoiskolaként. Mivel érdemeltük ki ezen címek elnyerését? Hétfőnként az iskolarádióban elhangzik egy-egy beszámoló vagy figyelemfelhívás azokról a programokról, tevékenységekről, melyek a környezetvédelemhez kapcsolódnak.

Segítjük a gyermekeket, tanulókat, hogy megértsék a nem fenntartható és fenntartható fejlődés különbségeit, például projektek keretében pl: Víz Világnapja (március 22.), a Föld napja (április 22.) Fenntarthatósági témahetek keretében a hangsúlyt a hulladékok újrahasznosítására fektettük, melynek célja volt, hogy felhívtuk a tanulók figyelmét a környezetünkben lévő szelektív hulladékok újbóli felhasználására, melynek során megtapasztalták, hogy a már nem használatos anyagokból hogyan, milyen módon lehet ismét használható eszközt, tárgyat készíteni.

Továbbá minden tanító és szaktanár kihasználja saját szakterületén, illetve intézményében a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon. Lehetővé téve a tanulók számára, hogy saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz, tudatosítva bennük, hogy a jövő rajtuk is múlik. Fokozottan gondozzuk és vigyázunk a frissen ültetett növényekre, összetakarítjuk a lehullott lombhulladékot. A folyosókon és a tantermekben lévő növényeket együttesen gondozzák az iskola tanulói, pedagógusai és a takarító személyzet.

Segítjük tanulóinkat, hogy a múlt és a jelen tükrében kreatívan gondolkodjanak a lehetséges jövőről. Intézményünkben a földszinten félévente cserélődnek az ÖKO-szemléletet tükröző munkák, melyben az iskola tehetséges tanulóinak alkotó tevékenysége látható.

Ebben a tanévben megújult az iskola udvarának egy része. Az átalakítás során egy sokkal barátságosabb, gyermek központú terület jött létre, ahol tanulóink szívesen töltik szabadidejüket. Ennek fenntartása, illetve megóvása mindannyiunk feladata, ezt a zöldövezetet kiemelten kezeljük.

Madárbarát iskolaként a madáretetőket felújítottuk, és rendszeresen kihelyezzük a madáreleséget.

Az egészséges táplálkozást napi szinten beépítjük a mindennapjainkba. Erősítjük tanulóinkban a napi szintű gyümölcs- és zöldség fogyasztást.

A természet- és környezetvédelem megszerettetése a tanórán kívüli tanulmányi séta vagy kirándulás keretében valósul meg.

Az ÖKO-szemlélet továbbvitele az épületen belül is elsődleges. Folyamatosan szelektíven gyűjtjük a papír és a műanyag hulladékot, a száraz elemeket, erre külön konténernek állnak rendelkezésünkre.

Az iskolánkban működő Energia kommandó feladata, hogy figyelmeztesse a tanulókat a víz- és villanytakarékosságra. Emellett leolvassák a fűtés-, víz-, és gázmérő állását, tudatosítva az esetleges pazarlás látható, mérhető mértékét.

Évente hagyományosan megrendezésre kerül a Családi nap, ahol kicsik és nagyok, szülők és pedagógusok együttesen tehetnek a környezet és a Föld jövőjéért.

*Bartosiewicz Gáborné
intézményvezető-helyettes*

Hallássérültek Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma

1147 Budapest, Cinkotai u.125- 137.

Telefon: 06-1 251-95-45 e-mail: titkar@siketekbp.co.hu

www.siketekbp.co.hu

OM azonosító: 038416

A súlyos fokban hallássérült gyermekek oktatása és nevelése a jelenlegi épületben 1995 óta folyik, amelyet speciális igényeik figyelembevételével terveztek és építettek meg. Működési területünk országos, szakiskolásaink egy része határon túli magyar. 2017/18-as tanévtől kezdődően intézményünk autizmussal élő gyermekek oktatását is végzi. A kertvárosi zöld övezet, hatalmas sportpálya és játszóudvar korszerű és barátságos környezetet biztosít a tanuláshoz és a sportoláshoz. A környezettudatos nevelő, oktató munkánk eredményeképpen **2010-ben**, majd **2013-ban** is elnyertük az ökoiskola címet. **2018-ban intézményünk örökös ökoiskola lett.** Ez a díj elismerés, amely arra ösztönöz bennünket, hogy továbbra is átgondoltan és eltökélten foglalkozunk a környezettudatosság, a fenntartható fogyasztás és fejlődés pedagógiájának gyakorlati megvalósításával és a környezeti neveléssel. Ennek irányítását lelkes Öko munkacsoportunk végzi. Minden tagozaton gondot fordítunk

a **hulladékok szelektív gyűjtésére**, elsősorban a papír, fém, műanyag hulladékokra koncentrálna. Specialitásunkból eredően, különösen nagy hangsúlyt fektetünk a **hallókészülék elhasznált elemek kezelésére**, tárolására, ezért is kapcsolódtunk be a **PontVelem Okos Programba.**

A bőrtárgykészítőnek tanuló szakiskolásaink a gyakorlatban is felhasználhatják és

kamatoztathatják környezettudatos ismereteiket. Munkáikon visszatükröződik a népi formák, stílusok sokszínűsége. **A hulladékbőr** megfelelő tárolása és elszállítása szintén feladata az Öko munkacsoportnak. Törekszünk a **tankertünk** folyamatos gondozására, bővítésére. A komposztálást, kerti munkákat diákjaink végzik önkéntes alapon. Nagy örömmel szolgált, hogy a **GreenDependent** Intézet „Tree Dependent-Fákkal felelősen” programjára ismételtelen sikeresen pályáztunk, ennek keretében tíz őshonos gyümölcsfával, valamint öt fenyőfával gazdagodhatott az iskolapark. A fák elültetésében az iskola tanulói is aktívan részt vállaltak. Az **Iskolakert Hálózat** segítségével rendszeresen jutunk információhoz, ötletekhez tankertünk fejlesztésével kapcsolatban. **Esővízgyűjtés** céljára műanyag ballonokat alkalmazunk, melyekkel a dísznövények és a zöld területek locsolását biztosítjuk. Intézményünk tíz elemes **napkollektorral** és tároló tartállyal rendelkezik, ami a használati meleg vizet állítja elő számunkra. A lehetőségekhez mérten növeljük azon alkalomok számát, amikor külső helyszíneken zajlik tanulóink természeti értékekkel történő megismertetése.

A szentendrei **Szabadtéri Néprajzi Múzeummal** (Skanzen) hosszú évek óta együttműködési szerződésben állunk. Látogatásaink során diákjaink játékos formában ismerkedhetnek meg ősi mesterségekkel, népi hagyományokkal. A „Beszélő siketért” Alapítvány támogatásával sok érdekes program valósulhatott meg, mely megmozgatta az intézmény tanulóit óvodától szakiskoláig. Ilyen volt például az Állati jó bemutató vagy az egész napos interaktív **Kendernap**. Az évenként megrendezésre kerülő Családi nap alkalomával a **sportnak** és az **egészségmegőrzésnek** is fontos szerepet szánunk.

Rendszeres programjaink között szerepel környezetünk **jeles napjainak** megünneplése, pl. Állatok Világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak és Fák napja. Ezekről az eseményekről még a digitális oktatás során sem feledkezünk meg. Linkgyűjteménnyel, projekt-tervekkel, programajánlókkel segítjük az osztályfőnökök munkáját.

A vízfogyasztást népszerűsítő programhét (**Happy-hét**), valamint a **Fenntarthatósági Témahét** keretein belül tanulóink előadásokat tartanak társaiknak, plakátokat terveznek, blokkdíszítő versenyen vesznek részt. A folyosókat, tantermeket zöld növényekkel, diákjaink képzőművészeti alkotásaival dekoráljuk.

A téli időszakban az iskola területén **madáretetőket** alakítunk ki újrahasznosított anyagok felhasználásával. Játékos keresztretjvényekkel, feladatlapokkal, kvízvetélkedőkkel tanulóink próbára tehetik tudásukat a **környezetvédelem**

témakörében. Több alkalommal kapcsolódtunk be nagyszabású rendezvényekbe is, pl. a **Világ Legnagyobb Tanórāja**, a **Kézmosás-oktatási világrekord kísérlet** vagy a tömeges **fogmosás Guinness rekord**.

A kétévente megvalósuló erdei iskolai programunk célja azon túl, hogy a tanulók megtapasztalják, megismerik, megszeretik a természetet, együttműködésre, kooperatív-interaktív megismerő tevékenységekre építenek, biztosítják tanulóink számára a szociális tanulás lehetőségét, a személyiség- és közösségfejlesztést.

Iskolánknak továbbra is célja az örökös öko iskola cím megtartása, a környezettudatos szemléletmód kialakítása, melyért tantestületünk és diákjaink örömmel tesznek meg mindent.

*Takács Zsuzsanna,
az Öko munkacsoport vezetője*

Budapest XIII. Kerületi Hegedüs Géza Általános Iskola

1139 Budapest, Fiastyúk u. 47-49.

Telefon: 06 30 160 0172; 06 30 160 0173

e-mail: titkarsag@hegedusgezaaltisk.hu

www.hegedusgezaaltisk.hu

OM azonosító: 035031

Ökoiskolai programunk bemutatása

Iskolánk már 1999 óta ökoiskolai szellemben működött, azóta járunk minden évben **erdei iskolába**. Egységes koncepció szerint dolgozzuk ki a programokat, melyekben mindig szerepel növény- és állatismeret. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a nyolc év alatt a gyerekek Magyarország különböző tájegységeivel megismerkedhessenek. Az erdei iskolákban, ha módunkban áll vizsgáljuk a tavak, források, patakok vízminőségét, víztisztaságát, sőt a pH-ját is meghatározzuk. Nagyon fontosnak találjuk, hogy a gyerekek ne csak a tankönyvekből ismerjék a körülöttünk lévő természetet, hanem a terepen is tanulmányozhassák. Persze mindezt nem feltétlenül tudományos módszerekkel tesszük, hanem hagyatkozunk a megtapasztalásra. Az alábbi képen az egyik tanuló bekötött szemmel vizsgálja a fa törzsét és próbálja meghatározni, hogy melyik fajfajról van szó.

A közvetlen környezetünkben is fontos számunkra, hogy csatlakozzunk a fenntartható fejlődéshez és ennek részeként, az iskolai környezethez is. Számunkra már természetes, hogy **szelektíven** gyűjtjük a szemetet, természetesen, hogy a kertünk gyönyörű zöld. Iskolánk belső udvara térkővel borított, de egy **faültetési program** keretében sikerült egy csemetefát elültetnünk, úgy hogy felszedtük a térkő egy részét.

Évente kétszer, húsvét előtt és karácsony előtt nagytakarítást rendezünk az iskolánkban a felső tagozaton, az alsó tagozatban pedig naponta megy a felsős tanulókból álló pontozó brigád, és ellenőrzi az osztályterem tisztaságát!

Minden évben csatlakozunk a **Fenntarthatósági témahéthez**, a **Világ legnagyobb tanórája mozgalomhoz**, a **Happy-hét programjaihoz**, melynek keretében projekt munkával dolgozzuk fel az adott feladatokat.

Bekapcsolódtunk a darázsgarázs programba. Fontos, hogy segítsük a magányos darazsak és méhek áttelelését, mert nagyon lecsökkent a számuk, pedig a tavaszi megporzásban nagy szerepet játszanak. Ezért helyeztünk ki iskolánk hátsó kertjébe számukra áttelelő helyeket.

Rendszeresen részt veszünk a **Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt.** által szervezett csoportfoglalkozásokon, ahol

a hulladékgyűjtésről és a hulladékfelhasználásáról is hallhattak tanítványaink. Minden évben mozgósítjuk iskolánk tanulóit és a szülőket a „**TeSzedd**” akcióra, és a kerület egy részét megtisztítjuk a szeméttől, ilyenkor szoktunk arra rádőbenni, hogy mennyi szemét is van a kerületben.

Környezetünk tisztántartása mellett odafigyelünk a gyerekek egészségére is! Az alapvető, hogy osztályfőnöki és az etika órák keretében sokat beszélünk az egészséges életmódról. Emellett 2019 óta részt veszünk a **Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály**

Nemfertőző Betegségek Osztálya szervezésében Szopkóné Fekete Gabriella irányításával az **egészségnevelő programban** is. Ebben a nagyon színes, élménygazdag programban ismerkedhettek meg a gyerekek a kullancs által okozott betegségekkel, az egyes flakonokon lévő figyelmeztető jelek jelentésével, az egészséges táplálkozással és az elsősegélynyújtás fontosságával.

*Hajasné Kovács Judit
ökológiai program fő szervezője*

Budapest XIII. Kerületi Herman Ottó Általános Iskola

1137 Budapest, Radnóti Miklós utca 35.

Telefon: 06-1 329 4864 e-mail: ujlipot.herman@gmail.com

www.herman.bp13.hu

OM azonosító: 203287

Iskolánkban a **természetközpontú nevelés hagyománya lassan 40 éves**. Dr. Treiber Pálné volt igazgatónő Budapesten elsőként dolgozott ki egy koncepciót, melynek célja az volt, hogy a tanulók megtapasztalhassák, megismerhessék, megszerethessék a természetet. Ennek a programnak a részeként indultak tanulóink **az első erdei iskolákba 1986-ban**. Helyszínként Herman Ottó természettudós, polihistor gyermekkorának színhelyét, a Bükk Nemzeti parkban elhelyezkedő Rejteket választották.

A környezettudatos nevelő, oktató munkánk eredményeképpen **2005-ben, 2008-ban, majd 2011-ben** is elnyertük az **Ökoiskola** címet. **2012-ben intézményünk Örökös Ökoiskola lett**. Ez a díj olyan elismerés, amely további feladatokra ösztönöz bennünket.

Iskolánk **„örökösen”** keresi, kutatja, tanulja, tanítja, felhívja a gyerekek figyelmét azokra az eljárásokra, amelyekkel **cselekvően** tehetünk az élhetőbb környezetünkért.

Szemléletformálásunk színterei

- **Jeles napok:** Állatok Világnapja, Víz Világnapja, Föld Napja, Zöld nap.
- **Témahetek:** Fenntarthatósági témahét, Egészségtudatos gondolkodás és iskolai mozgástevékenység témanap.
- **Hagyományos projektek:** Herman pályázat, Herman nap, Ökosító szakkör, melynek tagjai csatlakoztak a Jane Goodall Intézet Roots&Soots programjához; „Magonc” program leendő elsősöknek, mert nem lehet elég korán kezdeni a környezeti nevelést.
- **Naponta ismétlődő tevékenységek:** szelektív hulladékgyűjtés, energiajárőr, új füzetet csak akkor kezdünk, ha beletelt az előző; „virtuális fa” nevelése a fel nem használt papír által; hulladékmentes rendezvények szervezése; a kertben komposztálunk, növényeket szaporítunk, ültetünk; darázs-garázst üzemeltetünk. Anyagszalvéta, saját kulacs használata. Laposra tapossuk a műanyagot. Passzold vissza tesó! -gyűjtjük a működésképtelen mobiltelefonokat.
- **Egészséges életre nevelés:** „Nasimentes kirándulás, az elegendő vízfogyasztás szokásának kialakítása, partneri kapcsolat ápolása szakemberekkel.

A **Herman pályázatokon valódi problémákra** keresik tanulóink évről évre önállóan, szüleikkel, csoportosan vagy osztályszinten a megoldásokat. Az előző években foglalkoztunk azzal, hogy **milyen az élet műanyaggal, papírral, illetve milyen lenne nélkülük**. Az idei téma a **Méhek** voltak. Tanulóink írtak verset, történetet, mesét, szereztek dallamot, készítettek bábót, társasjátékot. A **környezettudatosság** a diákok jutalmazásánál is fontos szempont, **„Zöld könyvet”** kaptak győztes tanulóink.

A hagyományos **Herman napunkra** előadókat hívunk, akik mindannyian a **fenntarthatóság egy témáját tarták diákjaink elé**. Hallgattunk már előadást a városi környezetvédelemről, az ezerarcú gombavilágról, a megújuló energiákról. Minden évben ezen a napon ismerkednek meg tanulóink az év választott fajaival is.

2018-ban elnyertük az **Energiatudatos iskola** címet. 2019 áprilisában a Kárpátok védelméről és fenntartható fejlesztéséről szóló Keretegyezmény Nemzetközi Konferenciájának **gyakorlati helyszíné**ként mutathattuk be a résztvevőknek intézményi jó gyakorlatainkat diákjainkkal együtt angol nyelven.

Folyamatosan arra törekszünk, hogy környezetünk megóvása, a már kialakított felelős magatartásformák, szokások a mindennapjaink részei legyenek. Szemléletformálásunkkal igyekszünk az iskola teljes közösségét és legfőbb partnereinket, a szülőket is megszólítani.

Ágri Dóra, intézményvezető

Budapest XIII. Kerületi Hunyadi Mátyás Általános Iskola

1138 Budapest, Karikás Frigyes utca 3.
Telefon: 06-1 3499-167 e-mail: hunyadi@hunyadialtisk.hu

www.hunyadialtisk.hu

OM azonosító: 035023

„A kincset, melyet a természet tehetségeinkben adott, mint az érczet, melyet a föld mélyre rejt, csak fáradtsággal hozhatjuk napvilágra” – báró Eötvös Józseftől származik a nemes gondolat, aki szerint a nevelés minden haladás egyedüli biztos alapja. Ez alapján iskolánk „zöld” terveinek célkitűzése a környezetünkről felelősen gondolkodó, a környezetünkért felelősséget vállaló hunyadis diákok tanítása. Milyen programok, milyen körülmények támogatják a felelős zöld gondolkodást?

2018 óta örökös ÖKO iskola cím, és ugyanettől a tanévtől Madárbarát iskola cím van iskolánk falára kitéve. A címek elnyerése hosszú évek eseményei alapján születtek. Büszkék vagyunk arra, hogy mindezeket a fővárosi POK napokon és a Kárpát-medencei konferencia egy csoportjának mint jógyakorlatot bemutathattuk. Mi minden van a cím mögött?

Az iskolába lépve mindig madáracsicsérgés hallatszik, és valami halk kaparászás. Vajon kitől származik ez? A lépcsőházban Marcipán, a görög teknős fogadja a belépőket, egy emelettel följebb a zebra-pintyek köszöngetnek. A folyosón végigmenve mindenhol zöld növényeket láthatunk, és 1-1 ajtó körül festett fa, a természettudományi emeleten a fakorongokra festett védett állatok/növények mutatják, hogy szívesen vagyunk a természetben. Minden folyosón szelektív gyűjtőláda, az osztálytermek előtt a terem elnevezés plakátja is a „zöldiskolát” mutatja. És bent a termekben ott tanulnak a hunyadis „zöldikék”, akik sok programban

részt vesznek, van, amikor szüleikkel együtt (mezítlábas ösvény kialakításában, a raklapok padokká szerelésakor), van, amikor az iskola minden dolgozójával- a tanárokon kívül még a védőnőni és a művészeti tanárok is velünk együtt futnak az országos futóversenyeken, részt vesznek a Hunyadi Mozaik Napon.

Az iskolai Ment-a kert először mint fűszer- és gyógynövénykert adott feladatot a diákoknak. Majd az évek során egyre több ötlet született, a magaságysok avató ünnepsége a Kárpát-medencei külföldi pedagógus csapat otlétékor történt meg. Ma már retek, hagyma, paradicsom is megte-rem a levendula és kora tavaszi virágok mellett. Az előtanulmányokat az állatkert Szamáca tanoda kertészkedő programjában végeztük. Az országos Iskolakertekért Alapítvány tagjaként az idén a vándorkiállítást láthatták a gyerekek.

Az egészséges ételek fogyasztása mindennapi téma. A nagyobbaknál a Gyümölcsprogram kiegészül a gomba-termesztéssel. Évente 2 alkalommal a hűvös pincében 4 zsáknyi gombát termesztünk, melynek eladási bevételéből a madarak ellátását fedezzük.

Hosszú évek óta iskolánk szervezi a „Zöldike” játékos kerületi természetismereti vetélkedőt a 3. és 4. osztályosoknak. Ezekon a jó hangulatú vetélkedőkön a kerület iskoláiból 12-14 csapat vesz részt.

A 2016/17-es tanévtől indítottuk a Természetbarát osztályt, ők még többet vannak a természetben, sok-sok osztályprogram kapcsolódik a természet minél jobb megismeréséhez, ők a madárkalitka lakóinak gondozói. Részt vettek a Szitakötő irodalmi és természet programban, rendszeresen járnak az Állatkertbe, sétáltak már a kerületi Ady Gimnázium tankertjében.

Hagyományosan a jelentkező osztályok a tanév végén erdei iskolában tanulnak, hol egy erdő mélyén, hol egy hegytetőn. Csakúgy mint a művészeti tábor lakói, akik évtizedek óta mindig Magyarország valamelyik különleges természeti zugában keresik meg a kapcsolatot a művészet és a való világ közt. A tábori élmények során kapott ötletet hazahozzák. Így telepedtek le iskolánk egyik kiskertjébe a baglyok, amit a gyerekek festettek meg, díszítettek fel tollakkal, és ugyanígy készültek el a fatuskókból a sakkfigurák az udvaron. Az idei projektötlet az udvari korlátra felrakott virágosládák és az alagsori termek előtti dézsás fák telepítése.

Néhány éve a fővárosba költöző erdők meghívására több osztályunk az „Erdővarázs” programsorozat aktív résztvevője. Évente 1-2 alkalommal buszos kiránduláson, szakvezetővel betekintünk 1-1 hazai Nemzeti Parkba vagy valamelyik vidéki Állatkertbe.

Új elem, hogy most már nemcsak az udvaron tudunk kerékpáros ügyességi vetélkedőt szervezni, hanem az Erzsébet tábor egyik eseménye a kerékpáros tábor, és idéntől a vízi tábor.

A Fenntarthatósági témahéten rendszeresen részt veszünk, ezen belül TeSzedd!, Két keréken, Energia kaland, Újrahasznosított divatbemutató, Hazánk természeti kincsei, ... projektnapok a sok közül kiemelve az elmúlt évekből. Nagy kihívás volt több csapattal részt venni a Túl a hulladékhegyen versenyen, a Mozdulj a klímáért, A tapossa laposra, Passzold vissza teso!, Mindenkinek egy iskolakertet! akció felhívását teljesíteni.

A tantestület tagjai vallják, hogy „Jelen lenni örömmel, megfigyelni nyitottsággal, tevékenykedni együtt” szemlélet minden tantárgyban, minden iskolán kívüli programban a változást, az új szemléletet alakítja ki a hunyadis diákokban. Egy nemzetközi önkéntes szervezet keretein belül iskolánkban több külföldi fiatal járt már, akik élményszerű előadást tartottak az angol tanórákon a pazarló élelmiszerfogyasztásról, hazájuk környezetvédelméről. Mi pedagógusok is előkészülünk az újdonságokra, így jártunk már a Sashegyi Oktatási Központban, a hetényegyházi erdei iskolában, a Hármashatárhegyi erdei iskolában, a pedagógus továbbképzés a Háromkaptár biofarmon, az újpesti szennyvíztelep vagy egy bio sajtgyárban tett látogatás sok új és hasznos tapasztalatot adott számunkra is.

A személyiség- és közösségformálás pozitív hatással van a gyerekekre: a hosszú távú csoportmunka, a felelősségi feladatok vállalása, a minőségre törekvés a feladatok elvégzésekor, az egyre igényesebb produktumok elkészítése, az innovatív ötletek létrehozása, a digitális látásmód kialakítása mind a fenntarthatóság, az ökolábnymunk csökkentésének 1-1 állomása.

*Ercsényi Judit
intézményvezető*

Hunyadi János Ének-zenei, Nyelvi Általános Iskola

1148 Budapest, Wass Albert tér 12.

Telefon: 06-1 363 0080 e-mail: igazgato@hunyadi-zuglo.hu

<http://hunyadi-zuglo.hu>

OM azonosító: 035056

A Hunyadi Zugló zöldövezetében található. A kétezres évek elejétől nagy hagyománya volt az erdei iskolának, több tanító lelkesen vitte az alsós osztályokat Zebegénybe. Szerencsére később is akadtak vállalkozó szellemű osztályfőnökök, akik nyaranta osztálytáborokat szerveztek. Volt vitorlástábor a Balatonnál, lovastábor és a Gerecse is kedvelt úticélja volt a táborozónak.

Az alsós termék ablakában **madáretető**k vannak, így várják télen a kis kosztosokat, megfigyelve a madarak viselkedését, és tanulják a róluk való gondoskodást a kisebbek.

2018-ban elnyertük az **ökoiskola** címet, melynek hosszú távú hatása volt iskolánk életére: az összes tantárgy tananyagába integráltuk valamilyen módon a környezeti nevelést.

Biológiatanárunk, Péterfai Levente jóvoltából beköltözött az emeleti aula egy sarkába egy Madagaszkári bütykös csótány kolónia. A gyerekek nagy érdeklődéssel figyelik a terráriumban a szaporulat alakulását, az egzotikus állatok táplálkozását, vedlését.

Nem éves rendszerességgel, de megrendezésre kerül a **Madarak és fák napja**, a **Föld Napja**, a **Víz Világnapja**. Minden kitüntetett nap és egyéb nevezetes alkalom nélkül is törekednek az iskolában tanító pedagógusok a tanulási környezet szépítésére, rendszeresen ültetnek tavasszal virágokat az ágyásokba.

Évek óta csatlakozunk a **Fenntarthatósági témahé**hez. Ilyenkor nemcsak a tanítási órákon kerül elő a környezettudatosság, de a folyosókon is megjelennek a Föld védelmére felszólító plakátok, vagy egy mini kiállítás arról, hogyan ábrázolják a népdalok a természetet.

Az iskolában működik Öko **szakkör**, ahol már a kisiskolások is ismerkednek a környezetvédelemmel, az energiával való takarékoskodással. A tanév helyi rendjében rendszeresen szerepel az **Egészségnap**, mely a témakör széles verti-

kumát felöleli a lelki egészségtől kezdve az egészséges táplálkozáson át a környezet egészségéig.

A nevelési elveink közé tartozik, és iskolánk pedagógiai programja is hangsúlyosan tartalmazza a környezeti nevelés és az ehhez kapcsolódó energiával való takarékoskodás fontosságát.

A diákönkormányzat által koordinált **papírgyűjtés** nemcsak környezettudatosságra nevel, hanem hasznót is hoz a diákönkormányzatnak, és közvetve az egész tanulóifjúságnak.

Fontosnak tartjuk, hogy a keletkező hulladék minél nagyobb része újrahasznosítható legyen. Tervben van a használt ruhák gyűjtésével kapcsolatos akció megszervezése is.

A tantermekben és a folyosókon **szelektíven gyűjtjük a hulladékot**, az osztályokban vannak felelősök, akik a hét egy meghatározott napján ürítik a tantermi vagy folyosói gyűjtőt az udvaron álló szelektív kukákba.

Az iskola területének egy jelentős része zöld felület, az itt keletkezett zöld javak a **komposztálóba** kerülnek.

Néhány lelkes kolléga pályázott ökokert létesítésére. Sajnos nem nyertünk, de ez ötletet adott, hogy a rendelkezésünkre álló eszközök segítségével is ki tudunk alakítani egy olyan területet, ahol az osztályok zöldséget, fűszernövényeket tudnak ültetni és megismerkednek a kertészkedés örömeivel. A munka tavasszal kezdődött volna a magaságyások kiépítésével, ez most eltolódik a járvány miatt.

A nevelés csak akkor hatékony, ha az iskola és a szülők együttműködnek. Nagyon bízom benne, hogy a környezettudatos nevelés az iskolán kívül az otthonokban is fontos!

Pálinkás Katalin, intézményvezető

Budapest, XIV. Kerületi Kafka Margit Általános Iskola

1148 Budapest, Kafka Margit köz 2-6.

Tel./ Fax: +36/1-220-7064 e-mail: kaffkamargit@upcmail.hu

www.zugloikafka.hu

OM azonosító: 035049

Iskolánk először 2008-ban, majd 2011-ben és 2014-ben is elnyerte az ökoiskola megtisztelő címet. Ezt követően 2015-ben **örökös ökoiskola** lettünk. Folyamatosan teszünk azért, hogy ezt a címet megtarthassuk.

Környezettudatosságra nevelünk

Megvalósul a **szelektív hulladékgyűjtés**, iskolai és osztályszinten egyaránt, ezen kívül az aulákban is külön szemetes található a papírnak és a műanyagoknak. Iskolánkban a takarító kollégák is részesei az öko-munkacsoportnak, így biztosítva van, hogy a nap végén minden hulladék a megfelelő helyre kerül. Ezekon kívül használatelmgyűjtő konténerünk is van, illetve most keressük a lehetőséget, hogy a háztartásokban összegyűlt ételajat is le lehessen az iskolában adni.

KompOsztály! program bevezetése: tanulóink nagyon kedvelik az Iskola-gyümölcs programot. Ennek során rengeteg almacsutka „termelődik”, melyeket az osztályok havi váltásban, egymással versenyezve visznek le az iskolai komposztálóba. A fűnyírással keletkezett zöldhulladékot és a lehullott faleveleket is komposztáljuk, ezzel biztosítjuk a fa- és cserjeállományunk tápanyagellátását, és nem terheljük az így keletkezett hulladék elszállításával a környezetünket.

Takarékoskodunk a vízzel, árammal: több mint 10 éve a mellékhelyiségekben időzítettéssel ellátott vízcsapok és mozgásérzékelős lámpák vannak elhelyezve. A fénymásoló papír fogyasztás folyamatos csökkentése a kétoldalas papírhasználat ösztönzésével, selejt papírok felhasználásával.

DÖK-programok: Évente két alkalommal papírgyűjtést hirdetünk, a farsangon és más diákrendezvényen bevezetjük az egészséges büfét, havi DÖK-túráink vannak, melyből kettő szervesen ide kapcsolódik.

A Pilisben található Hiló-völgyet évekkel ezelőtt örökbe fogadtuk, minden évben meglátogatjuk, és kitakarítjuk a patak völgyet. Részt veszünk a Gellérthegy áprilisi letakarításában.

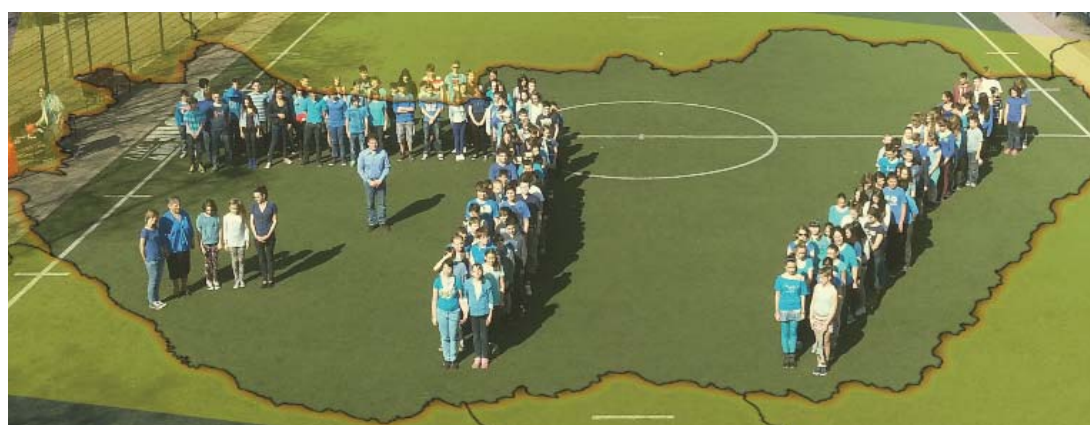
Jeles napok ünnepe: minden évben megemlékezünk a Víz Világnapjáról, alsósaink Happy Héttel, felsőseink vizes tisztító telep látogatással hívják fel a figyelmet a tiszta víz értékére.

Egy rajzpályázat keretében sikerült ivókutató nyernie a gyerekeknek, amit az iskola udvarán helyezünk el, hogy a meleg napokon is friss vízhez jussanak a kint játszó tanulóink.

A Föld Napja nálunk Föld Heti Programsorozattá nőtte ki magát, melyen az iskola minden tanulója részt vesz. Minden évben kiválasztunk egy témát, ami keretül szolgál az egész héthez és szorosan kapcsolódik a fenntarthatósághoz, környezetvédelemhez, a természettel való együttéléshez. Az alsós évfolyamok évek óta részt vesznek a Világ Gyalogló Napon. Több természetvédelmi területet meglátogattak már, voltak a Merzse-mocsárnál, a Naplás-tónál, a Keresztúri-erdei tanösvényen.

Kerületi Öko-Versenyt: amíg a koronavírus közbe nem szólt, minden évben rendeztünk a kerület 5. és 6. osztályosainak egy csapatversenyt, melyen nem csak tudásukat, hanem kreativitásukat is próbára tettük, hiszen a belépő a versenyre mindig egy olyan tárgy elkészítése volt, ami szervesen kapcsolódik a szelektív hulladékgyűjtéshez, a környezettudatos életmódhoz.

Egészséges életmód: iskolánkban fedett kerékpártároló található, ezért egyre több pedagógus és tanuló érkezik kerékpárral vagy rollerrel az intézményünkbe.

Természetvédelmi nevelés

Az iskolánkat madárbarát kert veszi körül, ahol szakértő segítségével vizsgáljuk és tartjuk rendben a kihelyezett madárodúkat. Ősszel a Neszmélyi Parkerdőtől kapott makkokat ültettünk el tejfölösdoboz „cserepekbe”. Már alig várjuk, hogy hány kel ki, amiből majd Kaffka-erdőt ültetünk az erdőgazdaság területén! Harmadik és negyedik osztályosaink – amennyiben erre lehetőség van – a tanév vége felé erdei iskolába indulnak. Öko-szakkör keretében kiskertet ápolunk az iskola udvarán, melyben virágok és fűszernövények egyaránt helyet kapnak.

Iskolánk 2011 óta tart szoros kapcsolatot a Jane Goodall Intézettel, önkénteseikkel voltunk együtt Hiló-völgyi takarításon, farmosi békamentésen, segítettek nekünk több Föld heti programsorozatunk megvalósításában. Tiszteletükre

2012 óta a kémia-fizika szaktantermünket Jane Goodall Előadóteremnek nevezzük.

„Minden egyes apró cselekedet számít. Minden egyes ember, minden egyes nap és minden egyes percben tehet azért, hogy jobb legyen a világ.” Dr. Jane Goodall gondolatának megfelelően igyekszünk, mi, kaffkás diákok, tanárok és szülők élni a mindennapjainkban. Segítjük és támogatjuk egymást környezetünk megóvásában, a tudatos fogyasztóvá válásban, a környezettudatos életmód elérésében, az ökológiai lábnyomunk csökkentésében, egyszóval fenntartható módon élni.

*Bekényi Ádám
intézményvezetői jogkörben eljáró
intézményvezető-helyettes*

Középiskolai Leánykollégium

1145 Budapest, Uzsoki utca 34/a

Telefon: 06-20/238-9101, 06-20/252-6919

e-mail: uzsokikollegium@gmail.com

<http://www.uzsokikollegium.hu/>

OM azonosító: 039153

A természet erőit nem legyőzni kell, hanem alkalmazkodni kell hozzájuk. Saját fogyasztásunk megnyirbálása az első és legfontosabb lépés a hulladéktermelés csökkentésében.

A hulladék keletkezése az egyéni fogyasztásunk eredménye. Ha valamit nem veszünk meg, akkor abból soha nem lesz szemét. Ezek a gondolatok fogalmazódtak meg abban a törekvésben, amellyel Kovács- Zelenyánszky Melinda, akkori igazgató asszony egy pályázat révén tárolóedényeket szerezve, 2004-ben bevezette a **szelektív hulladékgyűjtés** gyakorlatát a kollégiumban. Ezzel egy időben alakultak ki olyan, ma már hagyománnyá vált tevékenységek, mint a komposztálás, a kert ökotudatos gondozása.

Építve a kollégiumi nevelésben rejlő lehetőségekre, igyekszünk a környezettudatosság lehetőségeit a mindennapi élet területén, a lehető legszélesebb körben megmutatni a nálunk lakó lányoknak. Értékes segítséget jelentettek a **Magyar Környezeti Nevelésért Egyesület**, valamint **HUMUSZ Szövetség** szakmai továbbképzései, amelytől komposztkereteket is kaptunk.

Az érdeklődő gyerekek mellett elhivatott pedagógusaink és technikai kollégáink a motorjai és folyamatos megújítói a programnak. Sok sikerélmény is lendületet adott a törekvéseknek: 2013 őszén a HUMUSZ Szövetség **Komposztünnep** pályázatán első helyezést értünk el, az ÚT a tudományhoz pályázat keretéből két alkalommal nyertünk támogatást, amelynek segítségével a diákok a helyszínen tanulmányozhatták a közetek világát, több napos komplex kirándulások keretében. A **LIFE+ program** keretében a konyhai komposztálást is kipróbálhattuk, mértük a keletkező komposzt mennyiségét, és workshopot rendeztünk.

2017-től folyamatosan részt veszünk a **Fenntarthatósági Témahéten**. A **Madárbarát kert** programban, a diákok készítik a madáretetőt, és megfigyeléseik közben fotózzák a kertben megjelenő madarakat.

2014-ben pályáztunk először az ökoiskola címre, amelyet 2018-ban újírtottunk meg, és az idei pályázattal szeretnénk elnyerni az örökös ökoiskola rangot.

Az a törekvésünk, hogy a környezettudatos életmód lányaink mindennapjainak szerves részévé váljon, hagyományokat teremtett. Ilyen a **Föld Napja**, amelyet többnyire játékos formában pl. „Mindent a papírról” vetélkedővel ünnepelek, az **energia őrjárat**, amellyel a kollégium ökológiai lábnyomát csökkentjük.

Megtisztelő, mikor a szülők is magukénak tekintik céljainkat, Hegedüsné Dr. Jóba Enikő gyógyszerész édesanya rend-

szerez előadónk; mézből készült gyógyhatású termékekről, valamint a természetes fogamzásgátlókkal kapcsolatban is hallgathatták a diákok. Fontos partnerünk a Táncsics Mihály Tehetséggondozó Kollégium, kölcsönösen látogatjuk egymás rendezvényeit, és fűszernövényeinket is tőlük kaptuk.

A kollégiumot körülölelő kert organikusán kapcsolódik mindennapi életünkhöz: sportolás, terápiás foglalkozások, kertészkedés színtere. Élvezzük az **Iskolakertekért Alapítvány** támogatását, melynek segítségével kialakítottuk 20 m² nagyságú iskolakertünket, ahol a lányok önkéntes szolgálat keretében is kertészkedhetnek. A nálunk lakó lányok sokféle iskolatípus tanulóit, ezért törekszünk arra, hogy a rendszeresség, a kétkezi munka és az intellektuális kihívás egyaránt megjelenjenek programunkban.

Az online oktatás idején esélyt ad a lányoknak a természetben való tevékenykedésre a **BISEL patakvizsgálati projekt**, amelyhez 2019-ben csatlakoztunk, tavaly csapatunk országos második helyezést ért el. Becsei Katalin a Duna-Ipoly Nemzeti Park munkatársa segíti értékes tanácsaival a csoportot. Jelenleg is rendszeresen járunk a patakhoz, a lányok fontos kimozdulási és találkozási lehetősége ez a program.

Zelnik-Nagy Márta, dr. Szvitekné Máté Szilvia

Budapest XIV. Kerületi Liszt Ferenc Általános Iskola

1146 Budapest, Hermina út 23.

Telefon: 1/383-3291 e-mail: iskola@lisztiskola.hu

www.lisztiskola.hu

OM azonosító: 035051

Iskolánk nevelőtestülete kiemelten fontosnak tartja, hogy az iskolai élet minden területén érvényesüljenek a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiai elvei. Célunk, hogy ezek az értékek épüljenek be a gyerekek mindennapjaiba, mindez váljon természetes életformává számukra. AZ ÖKO munkacsoport, munkaközösség szervezi a környezeti nevelés programjait, melybe bevonja az iskola teljes közösségét, a főbb partnereinket és a szülőket is.

Intézményünk 2008-ban és 2011-ben az Ökoiskola, majd **2014-ben** az ÖRÖKÖS ÖKOISKOLA címet pályázta és kapta meg.

A szeptemberi iskolakezdés az **egy hétig tartó tisztasági versennyel** indul, amely a takarítás világnapjához (szept.23.) kapcsolódik. Ilyenkor a pedagógusok fokozottan figyelik és értékelik az osztálytermek tisztaságát, a „zöld sarok” kialakítását.

Minden szeptemberben, az **Autómentes naphoz kapcsolódóan** szinte mindenki gyalog, rollerrel, vagy kerékpárral érkezik az iskolába.

Az **FKF** évek óta **rendhagyó órákat** tart a gyerekeknek. Az interaktív foglalkozásokon a diákok megismerhetik a hulladékgazdálkodás alapjait, a szelektív hulladékgyűjtést is. Sikeres az egész éves **szárazelemgyűjtés** és az évente kétszer szervezett papírgyűjtési akció is.

A **szelektív papírgyűjtés** folyamatosan zajlik, ennek érdekében minden terembe és folyosóra **szelektív hulladékgyűjtőket helyeztünk ki**. Fontos számunkra az újrahasznosítás, a zöld hulladékot **komposztáljuk**.

Minden tanévben egy fontos ökotémát helyezünk az intézmény Zöld munkatervének középpontjába, melyet témanapon, témahétben dolgozunk fel, amikor színes előadások, vetélkedők, versenyek, kísérletek segítségével ismertetünk meg a gyerekekkel. Így látogatott már el hozzánk az **ELMŰ Fizibusza** is, mely látványos kísérleteivel hozzájárult a gyerekek környezettudatos energiafelhasználásra való felkészítéséhez.

Havonta hirdetünk **Bakancsos túrát**, mely mindig alkalomhoz, vagy évszakhoz, vagy természetismeret tananyaghoz kapcsolódva kínál izgalmas hétfégi programot a családoknak. Cél, hogy megismertessük és megszerettessük a gyerekekkel szűk és tágabb lakóhelyük természeti szépségeit, kincseit, és felhívjuk a figyelmüket a természetvédelem és az egészséges életmód fontosságára.

Az **iskolabüfé** kínálatában jelen vannak az egészséges táplálékok.

Erdei iskolai, kirándulási terv készült az 1-4. évfolyamon, az 5-8. évfolyamon pedig ajánlásokat tettünk az osztálykirándulások programjaira, helyszíneire. Lehetőség szerint

nemzeti parkok, természetvédelmi területek, világörökségi helyszínek, egyéb épített örökségek meglátogatása is legyen a cél.

Energia- és víztakarékosság terén: Figyelmeztető táblákat helyeztünk el az iskola valamennyi mosdójában és tantermében. A mosdók valamint a WC-tartályok víztakarékos szerelvényekkel vannak ellátva.

Pályázatok: Természetfotó (ősz és téli), illetve állatrajz pályázat zajlott az elmúlt években. Ebben a tanévben egy almafát, illetve madáretetőt, madárodút és egy rovarhotelt nyertünk pályázaton. **Kisállat bemutató:** kirobbanó sikere van az októberi kisállat bemutatóknak, amikor mindenki megmutathatja házi kedvenceit. Célunk, hogy a gyerekekben kialakuljon a felelősségérzet a háziállatok iránt.

Minden évben csatlakozunk a **TeSzedd! mozgalomhoz, Fenntarthatósági témahét, a Happy-hét és a Világ Legnagyobb Tanórája** programokhoz.

Megjelenés a médiában: Az intézményünkben folyó környezettudatos tevékenységről több újságcikk és fotó jelent meg a Zuglói Lapokban valamint a Szabad Föld című újságban. A Zugló TV-ben pedig témanapjainkról volt látható egy-egy összeállítás.

A diákok a földszinti folyosón található Öko-hírek **fali-újság**ról tájékozódhatnak az aktuális eseményekről, illetve az általuk készített tablókkal színesebbé tehetik tartalmát. Év végén az ökoiskolai programok legaktívabb diákjai részt vehetnek egy **jutalomkiránduláson**, melynek költségeit az elem- és papírgyűjtésen nyert pénz fedezi. Minden évben ellátogatunk a **Dél-pesti-Szennyvíztisztító Telepre**, és többször jártunk már a Földtani Intézetben is. A Föld Napján közös virágültetést szervezünk.

*Farkas Klára
intézményvezető*

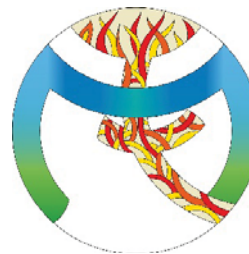
Dr. Mező Ferenc Általános Iskola

1144 Budapest, Ond vezér park 5.

Telefon: 06-1 383-8206 e-mail: titkar@mezosuli.hu

www.mezosuli.hu

OM azonosító: 035054

2015-ben pályáztunk az ökoiskola címre, 2019-ben címmegújító pályázatot nyújtottunk be. Ökoiskolaként a fenntartható jövőért, környezet-és egészségvédelemért tevékenykedünk. Az ökoiskola cím viselése és az ehhez kötődő tevékenységek legfőbb célja, a szemléletformálás egy új, színes arculatot adnak intézményünknek. Megalakult az öko-munkacsoport, elkötelezett tagokkal és számuk folyamatosan bővül: pedagógusok, tanulók, szülők, külső partnerek aktív részvételével. A csoport éves munkaterv szerint dolgozik.

A tantestület valamennyi tagja részt vett „**A globális nevelés, globális tanár**” c. támogatott továbbképzésen, egy kollégánk Milánóban nemzetközi konferencián szerzett tapasztalatait is hasznosítjuk munkánk során.

Legfontosabb célunk a tanulók, a pedagógusok és a szülők környezettudatos magatartásának, szemléletének alakítása. Minden tanévre „zöld” eseménysorozatot tervezünk az IDÖK-kel egyeztetve.

Az ÉV FÁJA országos versenyen 9. helyezést értünk el 2018-ban, a mezős fáinkkal.

Programjaink

Terepgyakorlatok, öko-túrák: Rákos-patak, Naplás-tó, Merzse-mocsár, Sas-hegy, Gellért-hegy, Farmos, Dobogókő, Királyrét.

Környezetvédelemmel kapcsolatos világnapok megrendezése osztály vagy iskolai keretben: Takarítás világnap, Európai autómentes nap, Az állatok világnapja, Energiatakarékosági világnap, A víz világnapja, Meteorológiai világnap, A Föld órája, Csillagászati világnap, Az egészség világnapja, A Föld napja, Madarak és fák napja, Forrásvizek napja stb.

Témanapok is helyt kaptak az öko munkacsoport éves munkatervében: fenntarthatóság témanap, pénzügyi tudatosság témanap, Európai Mobilitási hét.

Számos egyéb tevékenység is szolgálja a diákok és kollégák környezettudatos szemléletének mélyülését: diákújság-író tanfolyam, filmvetítés, tudományos előadás, Alteo cég üzemének látogatása, csatlakozás a TeSzedd! mozgalomhoz, PET palack taposása, madáretetők kihelyezése, gyümölcsfák és cserjék ültetése, fűszerbemutató saját fűszernövény kertünkben, lekvárkóstoló, Rákos-patak egy partszakaszának védelembe vétele és vízminőségének megfigyelése, őszi, téli és tavaszi diák és családi kirándulások, ökoiskolák találkozójának megszervezése, lakossági szelektív hulladéklerakó meglátogatása, folyamatos szelektív hulladékgyűjtés az iskolában, kukakommandó tevékenysége, kupakgyűjtés, főzőszakkör, palánták nevelése, palántavásár, lombgyűjtés és flashmob.

Karitatív gyűjtést végzünk kórházaknak, állatmenhelyeknek, a szigetmonostori öko-sziget programjain jelen vagyunk, saját kiskertet művelünk, komposztálunk, kertet rendezünk, békát mentünk.

Legtöbb embert megmozgató közös programunk az őszi és tavaszi **papírgyűjtés** és ruha gyűjtés **„sulizsák”- projekt**, melyek bevételéből az osztályok felajánlása révén már 450 méter szakasz iskolai kerítést festettünk le a szülők segítségével. Megalakítottuk a kerületi ökoiskolák **csoportját**.

Külső együttműködő partnereink: Humusz Szövetség, Anthropolis Egyesület, Magyar Madártani Egyesület, Iskolakert Hálózat, Hermann Ottó Intézet, Noé Állatotthon, Alteo cég, Ökotárs Alapítvány, Jane

Goodall Intézet, Alteo Nyrt., Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága, DUPAREC KFT, Vöröskereszt, Eszkuláp Egyesület.

Külső partnerek segítségével **kiállítást** rendeztünk iskolánkban, melynek révén egy interaktív, szemléletformáló tájékoztató helyen az egészséges táplálkozással ismerkedtek tanulóink.

Öko-munkánkról a honlapon és az öko-faliújságon minden érdeklődő tájékozódhat, de a tankerületi online újság felületén is jelen vagyunk.

*Gombár Erzsébet
intézményvezető*

Budapest XIII. Kerületi Pannónia Német Nemzetiségi Kétnyelvű és Angol Nyelvet Oktató Általános Iskola

1133 Budapest Tutaj utca 7-11.

Telefon: 1/320-2290, 1/340-1313; e-mail: pannonia@pannoniaaltisk.hu

www.pannoniaaltisk.hu

OM azonosító: 035028

„ZÖLD” napok a Pannóniában, avagy az örökös ÖKO létünk színterei

Intézményünk, a Budapest Főváros XIII. Kerületi Pannónia Német Nemzetiségi Kétnyelvű és Angol Nyelvet Oktató Általános Iskola 2015-ben elnyerte az Örökös Ökoiskola címet. Oktatási és nevelési céljaink között szerepelnek a „zöld” szellemiség központi gondolatai, mint a környezettudatos életvitel kialakítása és a fenntarthatóság szemléletének átadása. Így először 2009-ben pályáztunk meg az Ökoiskola címet, és sikerrel jártunk. Három év múlva újból eredményesek voltunk, és másodszor is elnyertük az Ökoiskola címet 2012-ben. Majd újabb kitartó, színes, élményekkel teli három év telt el, 2015-ben harmadik pályázatunk benyújtásakor az Örökös Ökoiskola cím tulajdonosaivá válhattunk. Mindennek mentén minden tanévben számtalan jeles nap keretében, többféle „zöld” programot valósítunk meg iskolánkban. Az ÖKO munkaközösség tervezi meg a ZöldŐr diákcsoporttal és diákönkormányzatunkkal közösen az évről évre megvalósuló „zöld” rendezvényeket.

Szeptember 22-én, az **Autómentes nappal** indítjuk a „zöld” programok sorát, mely most már hagyományosan több napon keresztül valósul meg. Alsós diákjainkat rendszerint ügyességi versennyel várjuk: roller, görkorcsolya, gördeszka kategóriában. Felsőseinknek kerékpártúrát szervezünk, és KRESZ teszt vagy közlekedési táblákhoz kapcsolódó vetélkedők szerepelnek évről évre a programok között.

Október 4-én az **Állatok világnapjához** kapcsolódóan valósul meg a „zöld” napok következő állomása. Ilyenkor „kedvenc” versenyt hirdetünk alsós diákjainknak, akik plüss kedvencükkel érkeznek az iskolába. Felsős osztályaink pedig egy „postás játék” keretében az állatok élettere, védelme és tartása kapcsán vetélkednek, játszanak. Mindig más állatcsoport és élőhelye van a jeles nap középpontjában. Ezen kívül minden évben kicsit más programrésszel egészül ki a nap. Volt, hogy beteg gyerekeknek gyűjtöttünk plüssállatokat és vittük el nekik, de arra is volt precedens, hogy állatmenhelyek mutatkoztak be, és a lakóiknak szerveztünk gyűjtést: állateledellel, az állatok tartását segítő eszközökkel támogattuk őket. Ahogy a természet tavasszal életre kel, úgy nálunk is a tavaszi időszakban sűrűsödik iskolánk ÖKO naptára, hiszen egymást követik a jeles „zöld” napok ebben az időszakban. Március 22-én a Víz világnapjával kezdjük a sort, utána áprilisban 22-én a Föld napja, május 10-én a Madarak és Fák napja, és május közepén a BioBüfé megrendezésére kerül sor.

A **Víz világnapján** kék pólóban érkezünk az iskolába és minden korosztály számára játékos feladatokon keresztül a vizeink védelmére, a vízfogyasztás fontosságára igyekszünk felhívni a figyelmet. A **Föld Napján** zöldbe „öltözik” iskolánk és a természetvédelem jegyében, a különböző kontinensek értékeinek megismertetéséhez kapcsolódó interaktív játékokkal készülünk kicsiknek és nagyoknak egyaránt. Minden évben megválasztásra kerül az év védett madara és fája Magyarországon, így iskolánk mindig az adott védett madár és védett fa bemutatása köré szervezi

a **Madarak és Fák napja** alkalmából megrendezésre kerülő programnapot.

A **BioBüfé** az egyik legnépszerűbb „zöld” program iskolánkban, mikor tanáraink készülnek, sütnék egészséges ételeket (kekszek, sütik) és készítenek egészséges italokat (cukormentes limonádé, turmixok) diákjaink számára. Ezzel felhívva a Pannóniás diákok figyelmét arra, hogy attól, mert valami egészséges vagy akár „mentes”, attól lehet nagyon finom. A program nap keretében növényárusítást is tartunk. A ZöldŐr csoportunk által egész évben nevelt palánták lennek új gazdáikra. Az ÖKO programok sorát az **erdei iskola** zárja. Felsősz osztályaink és alsósaink egy része táborozni szokott egy hétig. Magyarország különböző vidékeinek nö-

vénytermesztésével, állattenyésztésével, erdőgazdálkodásával, hagyományaival és értékeivel ismerkedhetnek meg. Alsós diákjaink többsége a „Szivárvány heti” programban vesz részt, melynek keretében állatkertbe látogatnak, kirándulnak a természetben, ismerkednek a környezetvédelem lehetőségeivel és fontosságával. Mindemellett iskolánkban napi gyakorlat a **szelektív hulladékgyűjtés**. Minden teremben és közösségi területen szelektív hulladékgyűjtést szolgáló szemetesek vannak elhelyezve. Külön gyűjtője van az elemeknek, és egy évben kétszer papírgyűjtést szervezünk.

Ezen kívül folyamatosan keressük minden tanévben azokat a lehetőségeket, amelyek ÖKO tevékenységünk spektrumait szélesíthetik. Így csatlakoztunk 2020-ban a **Hulladékcsökkentési hét**hez, majd idén, 2021-ben az országos **Happy program**hoz Víz világnapja keretében, és ennek fényében jelentkezzük folyamatosan különböző **pályázatok**ra, idén például Ökokert pályázatok készítésébe fogtunk.

Mindennek tükrében elmondható, hogy intézményünk Örökös Ökoiskolaként hosszú évek óta törekszik rá, hogy a környezeti nevelés és a fenntarthatóság pedagógiájának elvei ne csak a tanításban érvényesüljenek, hanem az iskolai élet minden területén; az iskola működtetése terén éppúgy, mint a gyerekek étkeztetése vagy a programok, táborok szervezése során.

PannonDÖK és ZöldŐrök

VÍZ VILÁGNAPJA

2021. március 22-én, hétfőn

Kedves Diákok!

Idén rendhagyó módon ünnepeljük a Víz világnapját, de ez ne szegje kedveteket!
Csatlakozzunk a **HAPPY HÉT** programhoz. Ennek keretében:

1-4. évfolyam kisdíkjait arra kérjük, hogy „ÉN ÉS A VÍZ” címmel készítsenek rajzot. Kérjük az alkotásokat 2021. március 22-26. között juttassátok el osztályfőnökeiteknek (digitális úton: fotózva/szkennelve, név/osztály feltüntetve).

5-8. évfolyam diákjait arra biztatjuk, hogy készítsenek max. 1 perces (jogtiszta zenét használó, fekvő formátumú videót) „VÍZREKLÁM”-ot. Kérjük az alkotásokat 2021. március 22-26. között juttassátok el biológiát/természettudományt tanító tanáraitoknak (digitális úton: név/osztály feltüntetve).

A legjobb 30 rajzot és a legjobb 10 videót az iskola benevezi az országos versenybe, ahol ha a legjobbak közé kerülünk 40.000Ft értékbe nyerhetünk iskolánknak sporteszközöket! Segítsetek, hogy nyerjünk, csatlakozzatok! 😊

"A Víz képes rá, hogy emberek nélkül létezzen,
de az emberek víz nélkül, csak pár napig tudnak életben maradni."

A V Í Z MINDANNYIUNKÉ VIGYÁZZUNK RÁ EGYÜTT!

Budapest XIV. Kerületi Széchenyi István Általános Iskola

Cím: 1147 Budapest, Telepes u. 32.

Telefon: +36 1 46-00-965 e-mail: iskola@zugloiszechenyi.info.hu

<http://zugloiszechenyi.hu/>

OM azonosító: 035057

Ökoiskola bemutatása

A természet megismerése, megszerettetése, a környezeti nevelés, a környezettudatos aktivitás növelése évtizedek óta iskolánk egyik meghatározó pedagógiai feladata. Ez az a terület az egészségneveléssel együtt, amit már első osztálytól kezdődően szinte minden tanórába beépítve, valamint tanórán kívüli szabadidős foglalkozások keretében is folyamatosan fejlesztenek pedagógusaink. A környezeti és természettudományos nevelés magas színvonalát intézményünkben igazolják azok a szép sikerek, amiket az Országos Herman Ottó biológia és Kaán Károly természetismereti vetélkedőn érnek el minden évben tanulóink.

Talán azért nem is pályáztunk sokáig, mert természetes volt, hogy a természet-és környezetvédelem az iskolai életünk meghatározó része. Az Ökoiskola címet a 2016/17-es tanévben nyertük el először, ebben a tanévben adjuk be másodszer pályázatunkat.

A Diákönkormányzattal és a Szülői Munkaközösséggel közösen törekszünk a tanulók tanórán kívüli környezettudatos magatartásának a kialakítására. Ennek megjelenési formái:

Feladatunk a szelektív hulladékgyűjtés kiterjesztése, PET-palackok és használt elemek gyűjtése az iskolai folyosókra kihelyezett tárolókba.

Évente kétszer nagyszabású papírgyűjtést szervezünk, amiben nagy segítséget jelentenek a szülők és a lakókörnyezet.

Projekt napokat szervezünk a fenntarthatóság jegyében (Környezetvédelmi témahét, Madarak, fák napja, Föld napja, Egészségnap).

Idén a Fenntarthatósági témahét alkalmából kiállítást szerveztünk a Magyar Természetvédők Országos Szövetsége és a Zöld Kör segítségével „Kuka-suli” címmel.

Neves napok ünneplése, az iskola zöld falújságjainak és honlapjának folyamatos frissítése öko-iskolai tevékenységünk híreivel, eredményeivel.

Nemzeti és népi hagyományaink ápolása: Luca nap, adventi készülődés.

Alsó tagozaton öko-szakkör, felső tagozaton természetismeret- és biológia tehetséggondozó szakkörök szélesítik a tanulók ismereteit a fenntarthatóságról.

A tanév során két alkalommal a tanulmányi és osztálykirándulások nemcsak a környezet megismerését, de a közösségek egységéig kövacsolását is elősegítik.

A Víz világnapja alkalmából tanulóinkkal kirándulást szervezünk a Gellérthegy Víztorlóba, ahol megismerhetik Budapest vízellátását.

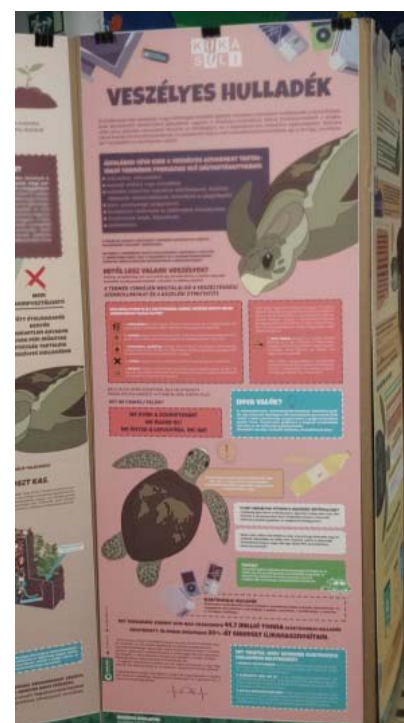
Ügyelünk arra, hogy minél kevesebb hulladékot dobjunk ki, amit lehet, kreatív ötletekkel újrahasznosítunk.

Gondoskodunk arról, hogy évszaknak megfelelően a folyosók esztétikusak, a diákok munkáival díszítettek legyenek.

Külső kapcsolataink:

- Szemléletformáló és Újrahasználati Központ
- Katica Tanya (Ökosuli Pályázat)
- Magyar Természetvédők Szövetsége

*Hegedűs Hermina
ökoiskolai kapcsolattartó
Rapaty-Zöld Mária
intézményvezető*

Szent István Gimnázium

1146 BUDAPEST Ajtósi Dürer sor 15.

Telefon: 06-1 343 0005, 06-1 343 7566 e-mail: iskola@szigbp.hu

www.szigbp.hu

OM azonosító: 035246

Ökoiskolai tevékenység bemutatása 2021

Iskolánkban, a Szent István Gimnáziumban nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy diákjainkat környezettudatos életmódra neveljük. Többéves környezettudatos oktató, nevelő tevékenységünk eredményeként 2016-ban nyertük el az örökös ökoiskola címet. E rangos elismerés megerősített bennünket, hogy továbbvigyük és fejlesszük programjainkat, és minél szélesebb körben terjesszük ki kapcsolatrendszerünket azon egyetemekkel, kutatóintézetekkel, szervezetekkel, amelyek diákjaink figyelmét, érdeklődését a környezeti problémák megoldása felé irányítják, és aktívan bekapcsolódhatnak ennek révén a kutatásokba középiskolai és egyetemi tanulmányaik során. Iskolánkban magas szintű képzést folytatunk a természettudományok terén, amelyet a tudományegyetemek is elismernek, így iskolánk elnyerte az Akkreditált Kiváló Tehetségpont címet, a Természettudomány Oktatásának Kiváló Iskolája címet, és a Semmelweis Egyetem partneriskolája lettünk.

A környezeti nevelés szinterei elsősorban a tanórák, szakörök, versenyek, rendezvények és a szakmai táborok, kirándulások. E szerteágazó munkát foglaljuk össze a *Zöld SzIG-et Ökoiskola* keretében, és az egységes szemlélet megteremtésével szeretnénk növelni munkánk eredményességét, hatékonyságát.

Iskolánk épülete és környezete sok előnyt nyújt számunkra. A Városliget szomszédságában jelentős méretű udvarral

rendelkezünk, amelynek közel negyede fás, füves, virágos zöldterület, fennmaradó részében pedig sportpályákat, tornapályát, kerékpártárolót alakítottunk ki. Az oktatás egy 100 éves szecessziós épületben zajlik.

Nevelési programunkban fontos szerepet kap az egészséges életmódra való nevelés. Rendszeresen szervezünk, illetve részt veszünk prevenciós programokon, sportrendezvényeken, egészségnapot tartunk. Iskolai sporttáboraink (sítábor, kenutábor, nomád nyári tábor), kerékpár- illetve túraszakkörünk nagy népszerűségnek örvend diákjaink körében. Elsősegélyszakkört is működtetünk. Figyelemfelhívó előadásokat szervezünk a Semmelweis Egyetem diákjainak bevonásával a megelőzés fontosságának felismeréséért.

Helyi tanterveinknek szerves része a fenntarthatóság témaköre, különösen a természettudományos (kémia, bio-

lógia, földrajz, fizika) és nyelvi tárgyak esetében. Arra is törekszünk, hogy a diákok a tanórán megszerzett ismereteket később a mindennapi életükben is hasznosíthassák.

Iskolánkban minden évben projekt hét keretében olyan környezeti, társadalmi problémákat tárunk fel, amelyek segítik a diákok érzékenyítését, megoldáskeresését, és együttműködését. Az ökoprojektek során számos külső helyszínt keresünk fel: Odooproject szolárház (BME), Passzívház (Edu-tus Egyetem), Hulladékhasznosító Mű, Csepel Szennyvíztisztítótelep, Audi, Suzuki gyár, DUNAPACK, Paksi Atomerőmű, Dunai Finomító.

A diákság körében nagy sikernek örvend a hagyományosan ősszel és tavasszal szervezett biológia terepgyakorlatunk. A 9. 10. 11. évfolyamon tanuló diákok Tiszapüspökön megismerkedhetnek a vízparti táj értékeivel; kutatásokat végeznek, amiről a tábor végén, iskolai szinten is beszámolót tartanak. Tiszapüspökön működtetünk minden nyáron egy nomád tábort is közvetlenül a Tisza partján. Táboraink meghatározó élménnyel bírnak, és minden résztvevő számára felértékelődik a természet megóvása. <https://szigbp.hu/2019/10/07/tabor-tiszapuspokiben/>

Iskolánkban több évtizedes hagyománya van a természettudományos és környezetvédelmi versenyeket, és folyamatosan biztatjuk diákjainkat ezen a területen pályázatok elkészítésére is. Kiemelt elismerésben részesülnek TDK és OTDK konferenciákon. Iskolánk saját szervezésű City tour csapatversenyén élményszinten ismerhetik meg diákjaink Budapest jeles épületeit, tereit.

Rendszeresen csatlakozunk országos, illetve helyi környezetvédelmi programokhoz (Autómentes Nap, Föld Napja, Te Szedd, New Critical Mass). Projektmunkák keretében látogatjuk a Fővárosi Állatkertet és Fűvészkertet, továbbá az intézmények rendezvényeire is szervezünk csoportokat.

Iskolánkban rendszeresen készítünk a diákokkal az egészségvédelmi, környezetvédelmi és természetvédelmi jeles

napokra kiállításokat, egész napos programokat, továbbá a hazai és nemzetközi pályázatok alkotásait is bemutatjuk.

Az elmúlt években több diákcsoport is bekapcsolódott különféle nemzetközi projektekbe, versenyekbe (Asia-Europe Classroom-NET, WRO (World Robot Olympiad), Erasmus-, Comenius projekt), amelyek kontinenseken átívelő környezeti problémákra is felhívják a figyelmet. Emellett szoros együttműködés van testvériskoláinkkal, a Selye János Gimnáziummal (Révkomárom, Szlovákia), Tamási Áron Gimnázium (Székelyudvarhely, Románia), valamint a kerületi Herman Ottó Általános Iskolával. Találkozóinkon előtérbe kerül a hagyományok megismerése, egymás oktató, nevelő munkájának segítése a jó gyakorlatok révén. Diákjaink életre szóló élményt kapnak a közös programok és egymás megismerése révén.

Kialakításra került iskolánkban a teljes szelektív hulladékgyűjtés és a komposztáló. Iskolakertünket folyamatosan gondozzuk (virág- és faültetés). Kertünkbe odúkat és itatókat helyeztünk ki.

Hangsúlyt kap munkánk során a megelőzés, a tudatos hozzáállás megerősítése. Ennek a szemléletnek a kialakítása érdekében diákkört szerveztünk, amit most már a diákok öntevékenyen működtetnek. A Zöldök munkacsoport megalakulásával a diáknapi és hétköznapi tevékenységeket is színesítik a környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek (kertrendezés, tanterem, folyosó otthonosságának fejlesztése, szelektív hulladékgyűjtés kialakítása, tájékoztatásának megszervezése, működtetése, energia őrjárat működtetése).

A közösségi szolgálat kialakításával még eredményesebben sikerül megszerveznünk rendezvényeinket és társadalmi szerepvállalásunkat a civil szervezetek segítése terén.

Szerteágazó programjainkat a Zöld Munkacsoport fogja össze, amelyet a szülők, a diákok, és a technikai dolgozók támogatásával működtetünk.

Lázár Tibor, intézményvezető

Budapest XIV. Kerületi Teleki Blanka Gimnázium

Alapítva: 1873

1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 37.

Telefon: +36 (1) 460-0671, +36 (1) 460-0673 e-mail: info@tbg.hu

www.tbg.hu

OM azonosító: 035247

Iskolánk **2018 októberében nyerte el az ökoiskolai címet.** Intézményünkben eddig is fontosnak tartottuk a diákok környezeti nevelését, de a cím elnyerésével tovább kívántuk erősíteni a környezettudatos szemléletet, nemcsak a tanulók, hanem iskolánk minden dolgozója körében is.

Ennek keretében sikerült megvalósítanunk, hogy **szelektív hulladékgyűjtők** kerüljenek minden emeleti folyosóra. Ezt 2020 őszén még az osztálytermekkel is kibővítettük.

Büfénk kínálatában egyre több egészséges élelmiszer, **gyümölcs** jelenik meg.

Kirándulások alkalmával minden osztályunk eljutott már egy-egy **kiemelt természetvédelmi jelentőségű területre.**

A **környezetvédelem** gyakorlatban való működéséről a **biológia-kémia tagozatosaink terepgyakorlataik** során ismerkednek meg szakvezetők segítségével. A többi tagozatunk terepgyakorlatait is **helyi jelentőségű területekre** szervezzük. A terepgyakorlatokról aztán a Facebook csoportban fényképes írásokkal számolnak be.

A **BISEL (Biotikus Index a Középszintű Oktatásban)** versenyt tavasszal másodjára nyerte a telekis csapat.

A **JAM-EIT Climate Innovációs Versenyen** induló két csapatunk az **I. és II. helyezést** szerezte meg.

Tanulói kezdeményezésre **szerveztünk szemétszedést** a közeli vasúti töltés, régi villamosínek mentén, amihez a Zuglói Önkormányzat is hozzájárult gyűjtőzsákok biztosításával és a szemét elszállításával.

Leghangsúlyosabb rendezvényünk a **Fenntarthatósági Témahét**, ahol interaktív akadályversenyekkel, kvízekkel, környezetvédelmi és egyéb, ökológiával kapcsolatos előadásokon szerezhettek diákjaink és tanáraink új ismereteket.

2020 novemberében, még a digitális oktatás kezdete előtt a DÖK ötletére kerültek **saját készítésű szelektív hulladékgyűjtők az osztálytermekbe**, ami akkora népszerűségnek örvendett, hogy a tavasszal elmaradt **Fenntarthatósági Témahétnek**, illetve a **Világ Legnagyobb Tanórájának** is ezt a témát választottuk. A termekben összegyűjtött hulladékból kellett újrahasznosítani egy, a Teleki Blanka Gimnázium ökoiskolaiságát hangsúlyozó plakát vagy tárgy formájában.

Hagyománnyá vált az **Európai Hulladékgyűjtési Héten** való részvételünk, ehhez kapcsolódóan diákjaink készítettek komposztálót az iskola udvarán, szerveztük használt-ruha gyűjtést rászorulóknak, telekis vászonszatyruink is van már. A mostani tanévben sajnos az esemény már a digitális oktatás idejére esett, de ez sem jelentett akadályt, az ősszel készített szelektív hulladékgyűjtős munkákkal neveztünk, és nyertük el az **Innovációs és Technológiai Minisztérium** elismerő oklevelét.

A jövőben is igyekszünk minél több lehetőséget megragadni a környezettudatos, fenntartható szemlélet átadására, jó gyakorlatok kivitelezésére.

*Lőcsei Orsolya,
ökológiai munkaközösség-vezető*

Budapest XIII. Kerületi Tomori Pál Általános Iskola

1131 Budapest, Tomori u. 2.

Tel: (1) 320-88-93 e-mail: iskola.tomori@gmail.com

www.tomoriiskola.hu

OM azonosító: 203202

Iskolánk, a Budapest XIII. Kerületi Tomori Pál Általános Iskola több mint 15 éve csatlakozott az Ökoiskola program hálózatához. Az akkori lelkes tantestület és szülők segítő közreműködésével elsőként a 2005/2006-os tanévben nyerte el az iskola a megtisztelő címet, és két sikeres pályázat után végül 2012-ben örökös ökoiskolává válhattunk.

Intézményünket – ezen a területen is – a folyamatos útkeresés és megújulás jellemzi, a cím tartalommal való megtöltésére azóta is újabb és újabb kezdeményezések jöttek létre.

Elsőként – szülői kezdeményezésre – az **iskolakertünk** létrehozása történt, ahol diákjaink – szülő és pedagógusi segítséggel – magasgyásokban természetthették a bio zöldségeket, gyümölcsöket, gyógynövényeket. Az iskolakert pályázat eredményeképpen iskolánk az **Országos Iskolakert Hálózat tagjává vált**. A kertben tartott foglalkozásokon a gyerekek megismerkedhettek a biogazdálkodás jelentőségével, az egészséges táplálkozás alapjaival, a komposztálás folyamatával.

Immár három éve iskolánk büszkén viselheti – a szintén pályázat útján elnyert – **Madárbarát iskola** címet, amelynek keretei között a gyerekek a madarokról való gondoskodáson keresztül gondolkodhatnak, tanulhatnak a fenntartható fejlődés szemléletéről, gyakorlati jelentőségéről.

Kétévente megtartott **iskolatáborainkban**, és az osztályok kirándulásain is fókuszba kerül az ökotudatos szemlélet és egészséges életmódra nevelés.

Büszkék vagyunk arra, hogy iskolánkban több jótékonysági kezdeményezést is elindítottunk, és mindegyikkel – a jótékonyság üdítő örömeivel, a **társadalmi felelősségvállalás** fontossága mellett – környezetünk védelméhez is hozzá tudtunk járulni. Ilyen a műanyagkupak-gyűjtés, ahol egy fogyatékkal élő kislány számára tudtunk pénzügyi segítséget is adni. A hagyományos papírgyűjtés, és az adventi időszak ruha-gyűjtése szintén hozzájárult a **környezettudatos szemlélet** erősödéséhez. A használt mobiltelefonok és akkumulátorok gyűjtésével iskolánk közössége sokat tett környezetünk megóvásáért.

Hagyományosan őszi időszakban, az

ÖKO napon, a szülőkkel és gyerekekkel közösen arra szánunk egy napot, hogy az iskolánk környezetét építsük, szépítsük, és a tanulóink szemléletét is formáljuk. Az osztályaink ilyenkor közösen étkeznek, ahol törekednek arra, hogy a műanyag hulladék mennyiségét is csökkentsék. Több osztályunk ilyenkor biciklire pattan, hogy közös kirándulással koronázza meg ezt a napot.

Az elmúlt években a **Mozdulj napon** és az **Egészségnapon** a gyerekek egészségre nevelése valósult meg, az életkori sajátosságok figyelembe vételével. Míg a **Madarak, fák napja**, a Fővárosi Állatkert meglátogatásával segítette pedagógiai munkánkat a környezeti nevelés területén.

Az idei tanévben újabb innovációként bevezetésre került az első évfolyamunk számára az úgynevezett **MŰHELY program**, amely egyik moduleleme – a dráma és a pénzügyi tudatosságra nevelés mellett – a tanulóink környezet-tudatosságra való nevelése. A foglalkozás gyakorlatcentrikus, merít a tanyapedagógia szemléletéből, és törekszik az iskolakert adottságainak kihasználására.

Szintén ebben a tanévben ismét csatlakoztunk a **Föld órája** kezdeményezéséhez is, ezzel is támogatva tanulóink szemléletformálását. A víz világnapjára készült vetélkedő segítségével a digitális térben is a fókuszba tudtuk helyezni környezetünk védelmének fontosságát.

Szelei Miklós, intézményvezető

Budapest XIII. Kerületi Vizafogó Általános Iskola

Cím: 1138 Budapest, Vizafogó stny.2.

Telefon: (06 1) 340 8322 e-mail: vizaaltisk@gmail.com

<http://www.vizafogo.bp13.hu>

OM azonosító: 203288

A 2019. évben intézményünk elnyerte az Örökös Ökoiskola címet, miután benyújtott pályázatunkat az Értékelő Bizottság támogatásra javasolta. A megtisztelő cím elismerése annak a pedagógiai és intézményvezetési folyamatnak, melynek eredményeképpen a tanulók számára természetessé válik az egészség- és környezettudatos életmód, az igazságos társadalmi berendezkedés iránti igény és a globális és lokális problémák iránti nyitottság. Az Örökös Ökoiskola cím birtokosaként még nagyobb felelősséget érzünk a programok szervezésekor.

Komoly elismerésnek számít ezenkívül, hogy a Vizafogó Általános Iskolát választották ki a 2018-as Fenntarthatósági Témahét legsikeresebb programját megvalósító iskolájának. Ebből az alkalomból megkaptuk a Zöld Tündér díjat, amit a Parlamentben vehettük át. Rétvári Bence megköszönte a programokba bekapcsolódó pedagógusoknak, hogy a tanórai keretből kilépve innovatív hozzáállással segítik a diákok ismeretszerzését. Méltán lehetünk büszkék arra, hogy miénk lett az országos első díj, s folyamatosan igyekszünk megfelelni és tevékenységünkkel méltók lenni a díjjal járó elvárásoknak.

Célkitűzéseink

A fenntartható fejlődés eléréséhez, megtartásához a környezeti feltételek megőrzése.

A környezettudatos neveléssel célunk, hogy a tanulók életében a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése fontos szerepet töltsön be.

Az iskola ne csak befogadója, hanem kezdeményezője is legyen a külső kapcsolatoknak.

A társas élet szabályai a diákok felelős részvételével formálódjanak.

A környezettudatos neveléssel kapcsolatos egész évet átfogó feladataink egyrészt a napon-ta ismétlődő tevékenységekben is folyamatosan jelen vannak. Ezenkívül az ehhez kapcsolódó jeles napokon, eseményeken valósulnak meg: Föld Napja, Zöld nap, Állatok Világnapja, Madarak és fák napja, Víz Világnapja. Erről szólnak a Fenntarthatósági témahetek, tém napok, tanórai foglalkozások, és nem hagyományos tanórai, illetve tanórán kívüli foglalkozások – erdei iskola, állatkerti-, múzeumi látogatások.

Zöld szombatot minden évben meghirdet iskolánk, amelyen a tantestület tagjai, a tanulók, valamint a szülők vehetnek részt önkéntes alapon. Mindig sokan és lelkesen vannak jelen ezeken az alkalmakon. A cél nem csak az, hogy tegyük tisztává, rendezetté környezetünket, az iskolaudvar takarításával, a lehullott falevelek összegyűjtésével, növények ültetésével, a sövény megmetszésével, hanem a környezettel szembeni gondoskodó magatartás és egyéni felelősség érzésének kialakítása.

A gyerekek örökbe fogadják a folyosó végén található virágokat és azokat ültetik át, megtanulva a növények gondozásának fontos mozzanatait.

Az öko egészséghét átfogja az iskolai élet egészét a délelőtti tanóráktól kezdve a délutáni foglalkozásokon át a szabadidős tevékenységekig. A 'Vitamin Expressz' folyamatosan biztosítja tanulóink számára a friss zöldséget, gyümölcsöt, ivólevet. Ökológiai lábnyomot készítünk az iskolatászkánkban található tárgyakról. Tisztasági versenyt indítunk minden tanév elején. A legtisztább, rendezettebb osztályt az iskolarádió aktuális adásában szoktuk kihirdetni. A hulladékcsökkentés jegyében a környezetvédelmi témát hagyományosan papírgyűjtéssel kezdődik. A takarékoskodás az energiával is fontos cél, ezért elindítottuk a „Zöld kommandót”, melynek lényege, hogy az iskola tanulóiból összeálló csoport ellenőrzi az energiafogyasztást, figyelni nem maradt-e égve villany, nyitva csap a mosdókban. Zöld falújságot és plakátot is rendszeresen tervezünk és készítünk az aktuális környezetvédelmi témában. Különböző vetélkedőkkel (pl. kahoot kvíz) biztosítjuk tanulóink játékos megméretését.

Mindezt a széleskörű, sokrétű tevékenységet **ÖKO munkaközösség** szervezi és fogja össze iskolánkban. Éves munkatervet készítenek az aktuális célokról, feladatokról.

Iskolánk eddig is sokat tett környezetünk megóvása érdekében, ezután is megteesszük, ami tőlünk telik. Az örö-

kös ökoiskola cím kötelez bennünket, hogy folyamatosan formáljuk tanulóink ökotudatos szemléletét, és nem elég a gyerekeket megtanítani a környezettel való tudatos együttélésre, a teljes személyiségükre kell hatnunk.

*Simon Márta
könyvtárostanárnő*

Zuglói Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

1145 Budapest, Újvidék-tér 3

Telefon: 467-0653 e-mail: titkarsag@aranyjanos-zuglo.sulinet.hu

<http://aranyjanos-zuglo.sulinet.hu>

OM azonosító: 035061

A természetközpontú nevelés hagyománya iskolánkban közel 30 évre nyúlik vissza. Intézményünk kertvárosi környezetben, hatalmas játszótér és park mellett található, nagy bokros-fás udvarral rendelkezik. Ez a természetközeli környezet hozzásegített ahhoz, hogy beindítsuk az **Erdei iskola programot**, elsődlegesen csak az alsó tagozat 3. és 4. osztályaiban, 2005-től kiterjesztettük az iskola összes évfolyamára.

2018/2019-es tanévben megpályáztuk az **Ökoiskola** címet, amit el is nyertünk. A cím megnyerésével párhuzamosan megalakult iskolánkban az **ÖKO- munkacsoport**, melynek tagjai alsós, felsős, természettudományos és művészeti munkaközösségből, technikai dolgozókból, valamint a diákok képviselőiből állnak. Az ÖKO-munkacsoport hozzásegíti az iskola tanulóit, dolgozóit a szemléletformáláshoz. A naponta ismétlődő tevékenységek, jeles napok során alakítjuk tanulóink és környezetünk tudatosabb odafigyelését.

Egészségtudatos tevékenységünk megjelenik az iskolai Sport és Egészség Témánapon, a tervezett tanulmányi és osztálykirándulásokon, a Jeles napokon tartott vetélkedőkön. Már két éve bekapcsolódtunk a **fenntarthatósági témahét** sorozatába, mely során tanulóink az irodalom és a természetvédelem összekapcsolódásával oldották meg projekt munkákat. Fontosnak tartjuk az örökölt környezetünk megóvását iskolai kereteken belül és kívül is. Az iskolai udvar adottságait kihasználtuk, ezért indítottuk el az **Iskolakertprogramot**. Az osztályok kijelölt ágyásokat kaptak,

amelyekben palántákat, növényeket nevelhettek. A gyerekek gondos munkájuknak eredményeként a megtermelt terméseket elfogyaszthatták. A gyakorlatban sikeresen bemutattuk a csiperkegomba termesztés folyamatát is.

Az évek során fontosnak tartottuk az iskolakert cserjékkel és fákkal való beültetését- a dús növényzet árnyéka természetes légkondicionálást biztosít. Minden évben a Föld napja kapcsán is kicsinosítjuk az iskolai előkertet, évfolyamonként virágokat ültetünk.

Az osztályokban kiemelten szem előtt tartjuk a **szelektív hulladékgyűjtésre való nevelést**, a fölösleges világítás kiküszöbölését, a szemét és a hulladék fogalmának tisztázá-

sát, az újrahasznosítást. Mindez Papírgyűjtési verseny, Használtelemek gyűjtése és leadása során valósult meg. Iskolai rendezvényeinken, melyek az utóbbi évben sajnos osztály keretein belül maradtak, arra törekedtünk, hogy a műanyag poharakat, táányókat lehetőleg ne használjuk, kiiktassuk mindennapjainkból.

Kézműves programjainkon természetes alapanyag használatára ösztönözzük tanulóinkat. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a Jeles Napokra maguk készítsék el természetes alapanyagokból a hagyományokra épülő jelképeinket pl. adventi koszorú, farsangi álarcokat stb.

Intézményünk hagyományai köré tartozik, hogy az egészséges életet mint tantárgyat is oktattuk. Évek óta odafigyelünk iskolánk tanulóinak egészséges táplálkozására, az életkoruknak megfelelő mozgásigényük kielégítésére. Ennek kapcsán a szülők és gyerekek együttes munkájával színes mozgásos formák felfestésére került sor- ugróiskolák, gondolkodtató játékok. A program kapcsán az állatokat is óvjuk, védjük, madáretetőket kihelyezésével biztosítva. A téli madáretetésről az osztályok gondoskodtak. Az Állatok Világnapján rendőrlovakkal, terápiás kutyákkal ismerkedhettek meg a gyerekek. Több osztályteremben **élősarkot** alakítottunk ki, melynek során megtanulhatják a mindennapi gondoskodást kedvenceikről –teknősök, halak.

Legfontosabb törekvésünk, hogy a ránk bízott gyerekekkel **megértessük, megéreztessük a környezetvédelem fontosságát. Egyben a természet szeretetére és tiszteletére** neveljünk, hogy **minél kevesebb ökológiai lábnyomot hagyjanak** maguk után.

Bodó Edit, intézményvezető

Zuglói Heltai Gáspár Általános Iskola

1148 Budapest XIV., Padlizsán u. 11-13.

Telefon: 363-0202; Tel./fax: 220-7065 e-mail: zugloheltai@gmail.com

www.heltaisuli.hu

OM azonosító: 035053

„A természet hatalmas, az ember parányi. Ezért aztán az ember léte attól függ, milyen kapcsolatot tud teremteni a természettel, mennyire érti meg, és hogyan használja fel erőit saját hasznára....”

Szent-Györgyi Albert örök érvényű idézetén elgondolkodva nem mindegy, hogy a ránk bízott gyermekek természetszerető- és féltő gondolkodását mikor, milyen formában és milyen mélységgel érzékenyítjük.

Iskolánk **2013 óta viseli az Örökös Ökoiskola** kitüntetető címet. E rangos kitüntetést megelőzően, de az elnyerést követő közel tíz év alatt is nemcsak hagyományosan visszatérő feladatok töltik meg a havi lebontású **Natura-programtervünk**et, hanem folyamatos **megújulás jellemzi a környezeti nevelésünk tematikáját.**

Nálunk is minden évben helyet kapnak azok a régről ismert világnapok, mint az **Állatok**, a **Víz világnapja**; a **Madarak és fák**; a **Föld napja**, az Év fája, madara, hullője, vagy a **Fenntarthatósági Témahét** kiemelt projektjei, mint az Egészség, a Klímavédelem, a TeSzedd! Mozgalom. Folytathatnánk a felsorolást az egyes osztályok közösségkovácsoló természetjáró kirándulásaival vagy a népszerű **Erdei Vándor** és a **Határtalanul** programmal, melyek nagyon sok városi gyermeket juttatnak közelebb a zöldhöz, a természet élővilágához, rejtett kincseihez. A lelket és egészséget frissítő természetjáró programok után szívesen neveznek be diákjaink a különböző **természetvédelmi vetélkedőkre** is, ahol jócskán

kamatoztathatják a látottakat. A közelmúltban a Naplás-tó értékeit, rejtélyeit kutató online versenyen büszkélkedhetünk diákjaink kimagasló eredményével.

Külön hangsúlyt helyezünk arra, hogy megtanítsuk gyermekeinket az önmagukkal való testi-lelki harmóniára, és a természettel kialakított közös egységre. **Kutyaterápiás óráinkon** négy lábú barátaink nemcsak a tanulásban segítik a gyerekeket, hanem a tananyag mellett a felelős állattartással járó teendőket is játszva elsajátítják.

Korunk és világunk egyre fertőzöttebb az ember által termelt és felhalmozott szemét mennyiségével. Hogyan lehet ezt előnyné tenni? Természetesen újrahasznosítással!

Több éve regisztrálunk a novemberi **Európai Hulladékcsökkentési Hétre**, és ennek keretében diákjaink bizonyították, hogy a limlomból is lehet társasjátékot, sakkbábót, makettet vagy épp ritmushangszert varázsolni.

Ezek a kreatív csodák tanórai és szabadidős tevékenységeink szemléltető és élményt nyújtó kellékei.

A közelmúltban zárult az a projektünk, mely szintén a különféle anyagú hulladékok újrahasznosítását mutatta be. A rendhagyó környezetvédelmi órán a kézműves foglalkozás mellett különböző témakörökben és applikációk segítségével a társadalom és környezet, a fenntartható fejlődés összefüggéseit ismerhették meg tanulóink, a témakörök zárásaként pedig online játékos kvízkérdésekre válaszoltak.

Azonban szemünket ne csak a szemétre vessük, hanem forduljunk egy pillantással a **Kiskertünk** felé, mely itt zöldell az iskolánk előtti Közösségi kertben. Nagy örömünkre szol-

gált, mikor két évvel ezelőtt a zuglói önkormányzat támogatásával és lelkes önkéntesek segítő munkájával létrejött a **„zöld sziget”**, mely mintegy oázisként nemcsak felüdülést nyújt a zöldre, kertészkedésre vágyó környékbeli lakóknak, hanem iskolánk tanulói számára egy igazi élménypedagógiai lehetőség.

Kiskertész csapatunk tagjai a parcella gondozói, a **fásítási program** lelkes követői, továbbá az iskolán belüli zárt kisudvarunkon kialakított **fűszernövény kertünk** szorgos ápolói. Ezek az ízes csodák kiváló fűszerezői azoknak a salátáknak, melyeket az egészséges életmód projekt keretében az egyes osztályok készítenek.

Ha már a házunk táján járunk, felvetődik a kérdés: **„Környezettudatosan élünk?”**

A címben feltett kérdésre minden évben végzős diákjaink felelnek. Anonim módon válaszolnak arra a kérdéssorra, hogyhogyan látják ők az iskolai víz- és energiagazdálkodást, és mit tudnak ők tenni a környezettudatos magatartás kialakításának érdekében.

Vitathatatlan, hogy egyre gyorsuló világunkban az urbanus kényelemben felnövő gyermek számára nehéz megőrizni a természettel való szoros kapcsolatot. Hiszünk benne, hogy értékteremtő, tudatos környezeti nevelésünkkel sikerül visszavezetnünk diákjainkat a természet kínálta „csak tiszta forráshoz”.

*Koppán Szilvia
intézményvezető-helyettes*

Impresszum

Felelős kiadó: dr. Házlinger György,
a Közép-Pesti Tankerületi Központ igazgatója